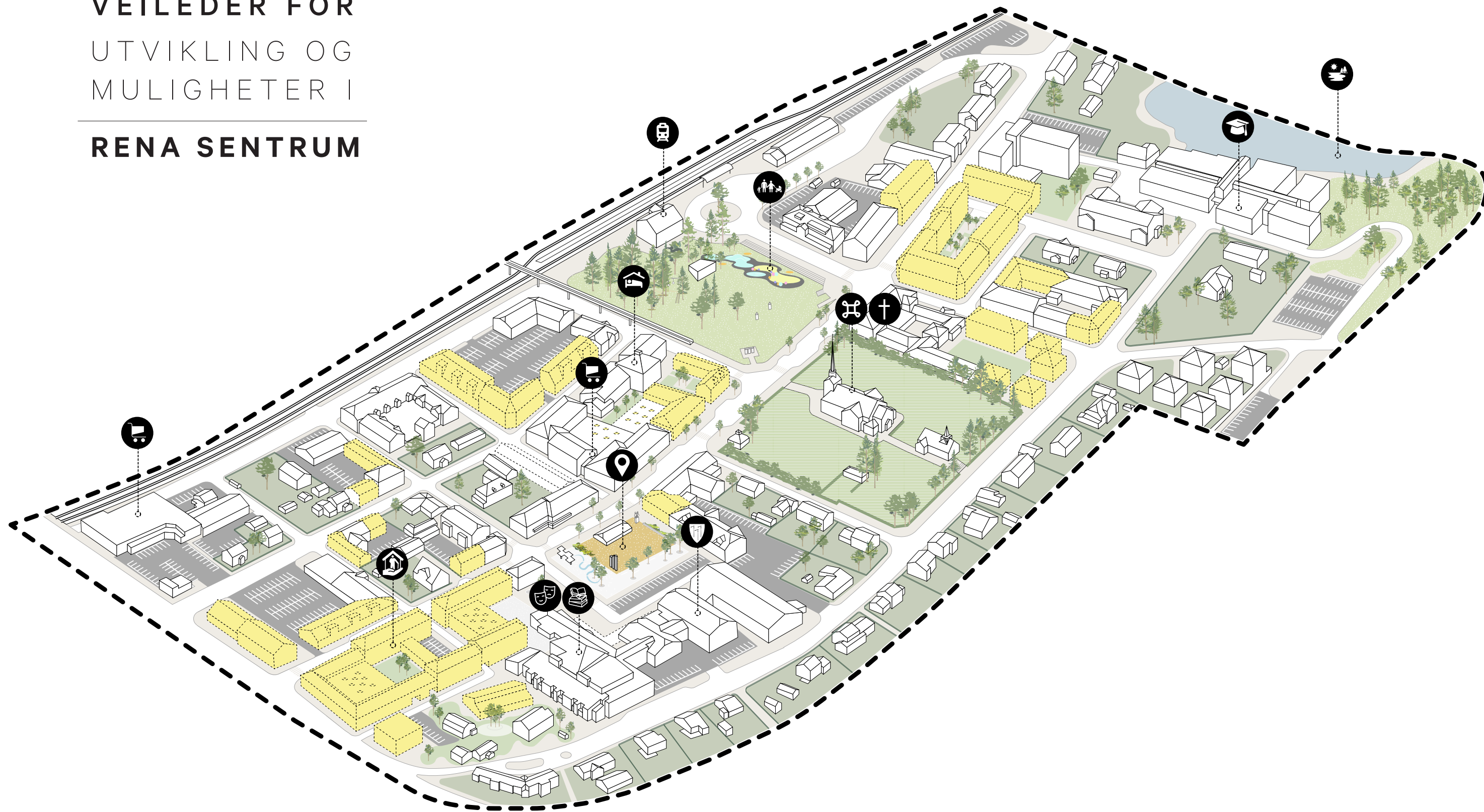

VEILEDER FOR UTVIKLING OG MULIGHETER I RENA SENTRUM

OM VEILEDEREN

Veilederen skal være til hjelp for politikere, utbyggere, arkitekter, konsulenter og saksbehandlere i arbeidet med å utvikle Rena sentrum.

Veilederen peker på viktige kvaliteter som allerede finnes i bygningsmiljøet på Rena og hvilke kvaliteter som er ønskelig å satse på fremover. Hensikten er å tydeliggjøre hva som bør prioriteres og dermed muliggjøre forutsigbare prosesser i utviklingsarbeidet fremover.

Målet er både å ivareta og å videreutvikle Renas identitet og særpreg, samt å legge til rette for at utviklingen kan gi bærekraftige, vakre og attraktive omgivelser som alle kan være stolte av.

Veilederen er utarbeidet av Furore Arkitektur, høsten 2025 på oppdrag for og i samarbeid med Åmot kommune.

Det er også utarbeidet "Analyse av Rena sentrum", som er et eget dokument som skal fungere sammen med denne veilederen.

Veileder for utvikling og muligheter i Rena sentrum
versjon 1.0 - 17.11.2025
For gjennomgang i Formannskapsmøte 26.11.2025

INNLEDNING s. 4

Hva er sentrum?

OVERORDNET SENTRUMSGREP s. 5

- Renas identitet
- Identitetsskapende elementer
- Kvartalsstrukturen
- Sentrumshierarki - prioriterte gater / akser
- Sentrumshierarki - aktivitet

PRINSIPPER FOR UTVIKLING
AV NYE BYGNINGSSTRUKTURER s. 14

- Mulige utviklingsarealer
- Høyder, volum og skalavurderinger
- Skisse utviklingspotensiale

PRINSIPPER FOR UTVIKLING
AV OFFENTLIGE BYROM OG BYGULV s. 24

- Byromskvalitet
- Rena park - muligheter
- Rena Torg - muligheter
- Parkering

ESTETISK VEILEDER s. 35

- Farger
- Materialbruk
- Skilting

HVA ER SENTRUM?

Sentrum av Rena, altså selve kjernen av tettstedet, foreslås avgrenset til området mellom jernbanelinjen mot vest, Sjøgata i øst, Prestsjøen i nord og Haugedalsveien i sør.

Et kompakt sentrum med korte avstander er viktig for å kunne lykkes med en god sentrumsutvikling. Tett konsentrasjon av besøksintensive funksjoner som tiltrekker seg folk, vil skape mer aktivitet og bidra til økte muligheter for byliv.

En tydelig sentrumsavgrensning kan gjøre det lettere for kommunen å jobbe strategisk med utvikling, med tanke på lokalisering av nye funksjoner, etablering av type handel, utforming av byrom og gater, parkering osv.

Ved utvikling av arealer som ligger utenfor denne avgrensningen, er det viktig at en unngår å etablere funksjoner som er i direkte konkurranse med funksjoner innenfor det indre sentrumsområde. Dette gjelder særlig handel.

OVERORDNET SENTRUMSGREP

Overordnet sentrumsgrep:

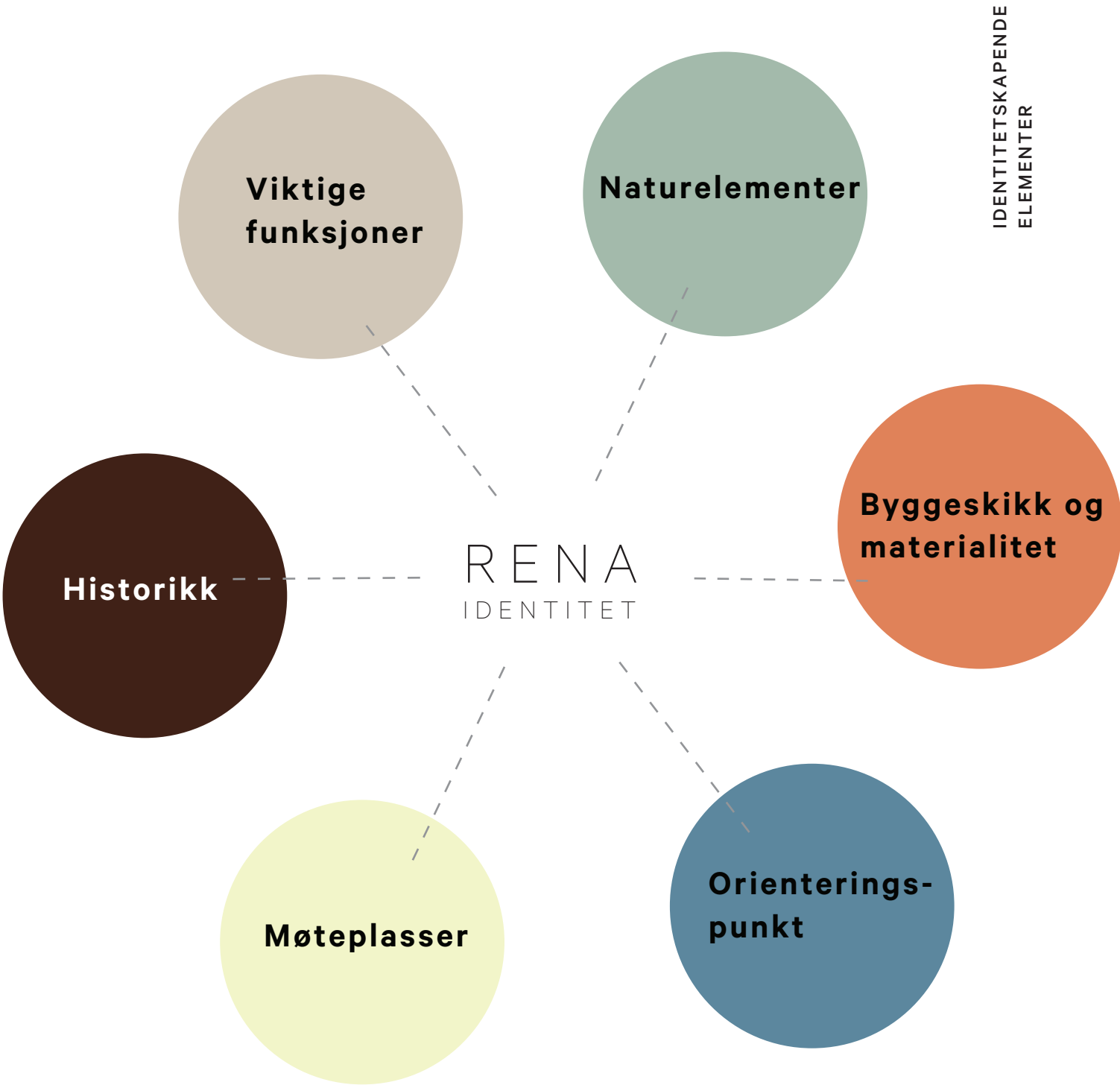
RENAS IDENTITET

God stedsutvikling bør bygge på et steds egenart og være bevisst hvilke elementer som er identitetsskapende for det spesifikke stedet.

Stedsidentitet kan være de karakteristiske trekkene og egenskapene som gir et sted sin unike identitet og betydning, og som gjør at mennesker kan identifisere seg med det og føle tilhørighet. Dette kan blant annet inkludere arkitektur, kultur, historie og natur.

Et steds identitet vil være dynamisk, mangfoldig og i stadig endring. Endring og utvikling, som oppgradering av byrom eller revitalisering av gamle kvartaler, kan skape nye identiteter og attraksjoner. Men for at ikke utviklingen skal gå i retning av en generalisering, hvor stedet etterhvert bare blir et av mange andre lignende steder - er det viktig å ha en tydelig plan for hvilke elementer man skal fokusere på for å styrke det som er unikt.

Så hva er spesielt for Rena? Hvilke deler av historien er spesielt viktig å ta vare på? Hvilke lokale behov bør prioriteres? Har man viktige symboler i omgivelsene?

Overordnet sentrumsgrep:
IDENTITETSSKAPENDE ELEMENTER

TORGET / VEDTOMTA

- 1

Rena kirke
- 2

Rena gml. brannst.
- 3

Rena park
- 4

Rena stasjon
- 5

Rådhuset
- 6

Kulturhuset
- 7

Sanssouci
- 8

Stormoen
- 9

Universitetet
- 10

Prestsjøen
- 11

Birkelund
- 12

Rena gamle barneskole
- 13

Telegrafan
- 14

Breidablikk
- 15

Vildskog
- 16

Trudvang gt. 11 + 13
- 17

Kirkegata
- 18

Kvartaler fra 1895
- 19

Tollef Kildes gt.
- 20

Rena torg

IDENTITETSSKAPENDE ELEMENTER

IDENTITETSKAPENDE ELEMENTER

HISTORIE

Det å bevare og bruke eksisterende bygninger og kulturmiljø - spesifikt ombruk, restaurering og vedlikehold av eldre bygg, fasader og historiske byrom gir kontinuitet og forsterker lokal identitet. Kulturminner har stor opplevelsesverdi.

Kvartalstruktur fra 1895

Rena gml. brannst.

Rena park

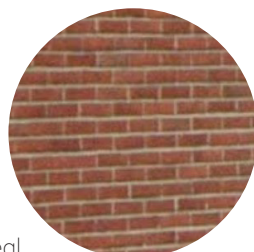
Prestsjøen

Rena kirke

BYGGESKIKK OG MATERIALITET

Ny arkitektur bør la seg inspirere av eksisterende byggeskikk og lokal materialbruk, men kan også bidra til å skape nye identitetslementer.

Tegl

Tre

Rådhuset

Kulturhuset

Rena torg

NATURELEMENTER

Naturen er tett på i Rena, også i sentrum. Eksisterende grøntområder bør bevares og gjerne forsterkes - for å få et enda grønnere preg på sentrum.

ORIENTERINGSPUNKT

Kirka med sitt høyreiste spir er sentrums mest markante orienteringspunkt, og markerer tydelig midtpunktet i sentrum. Utenfor sentrum er det den gamle kartongfabrikkens fabrikkpipe, som er Renas kanskje viktigste orienteringspunkt. Begge disse er meget viktige å ivareta. De er tydelige markører for Rena - synlige på langt hold og er med på å bevare noe av Renas historiske silhuett.

VIKTIGE FUNKSJONER

Synliggjøring av funksjoner gir identitetsfølelse blant beboere og brukere. Å samle ulike funksjoner (bolig, handel, tjenester, kultur) gir også liv og variasjon, som øker bruken av sentrum og igjen bidrar til identitet.

MØTEPLASSER

God opparbeidelse av åpne og tilgjengelige byrom gir sosiale arenaer som styrker lokal tilhørighet.

KVARTALSSTRUKTUREN

Kvartalsstrukturen som ble etablert i reguleringsplan allerede i 1895, er noe av det mest karakteristiske ved Rena sentrum og er kanskje en av de viktigste identitetsskaperene når det gjelder fysisk miljø.

Det som gjør denne strukturen så vellykket er:

- Definerer en god skala på kvartaler
- Muliggjør større grad av urbanitet i sentrum
- Gir tydlige rammer for organisert vekst over tid
- Integrerer natur i bystrukturen

Illustrasjonen til høyre viser at den opprinnelige strukturen i stor grad er bevart, med unntak av i området rundt rådhus/kulturhus/Ryslingmoen. Her finner man de største utbyggingene i sentrum, og kvartalinndelingene er ikke hensyntatt. Dette resulterer i volumer som er større enn ønskelig og større enn det som er en naturlig skala for Rena. Dersom en kan hensynta denne inndelingen i ny utbygging på Ryslingmoen, så vil en bedre kunne ivareta en helhet i sentrum.

- HISTORISKE KVARTALER
- IDENTITETSSKAPENDE ELEMENTER
- UTYDELIG KVARTALSSTRUKTUR

Overordnet sentrumsgrep:

SENTRUMSHIERARKI:

PRIORITERTE GATER / AKSER

Et kompakt sentrum med korte avstander er viktig for å kunne lykkes med en god sentrumsutvikling. Tett konsentrasjon av besøksintensive funksjoner som tiltrekker seg folk, vil skape mer aktivitet og bidra til økte muligheter for byliv.

For å intensivere aktiviteten foreslås derfor å konsentrere handelsvirksomheter til Tollef Kildesgate og tilkoblede byrom. Som prinsipp betyr det at Tollef Kildesgate prioriteres som hoved- og handlegate.

Brugata er en viktig tverrgate som bør prioriteres, for å styrke koblinger på tvers av sentrum og ut mot Rena leir på andre siden av elva.

Andre gater foreslås å bli sekundære sentrumsgater. Det kan legges til rette for næring i 1.etg også her, men med fokus på tjenesteyting og kontor.

De prioriterte aksene - altså gater og forbindelser bør fylles med størst variasjon av funksjoner, som igjen vil gi mer byliv.

Sosial infrastruktur (eldresenter, barnehager etc) kan med fordel legges i sentrum slik at brukere av tjenester også kan bli brukere av tilbudene i sentrum.

Overordnet sentrumsgrep - sentrumshierarki: PRIORITERTE GATER / AKSER TOLLEF KILDES GATE

Tollef Kildesgate er i dag regnet som hovedgata i sentrum, og bør også videre prioriteres som hoved- og handlegate. Dette er "**sentrumsaksen**".

Gata binder sammen nord og sør av sentrum og også de viktigste møteplassene og funksjonene. Den er altså selve ryggraden av Rena sentrum.

Gata har blitt oppgradert med helhetlig gatebelegg av høy kvalitet og den samme omsorgen bør også vies til det øvrige fysiske miljøet - som fasader, skilting, beplantning etc.

Som hovedgate er det spesielt viktig at det blir satt høye krav til 1.etasjer som er aktive og har åpne og inviterende fasader, tydelige inngangspartier og ryddig skilting.

Overordnet sentrumsgrep - sentrumshierarki: PRIORITERTE GATER / AKSER BRUGATA

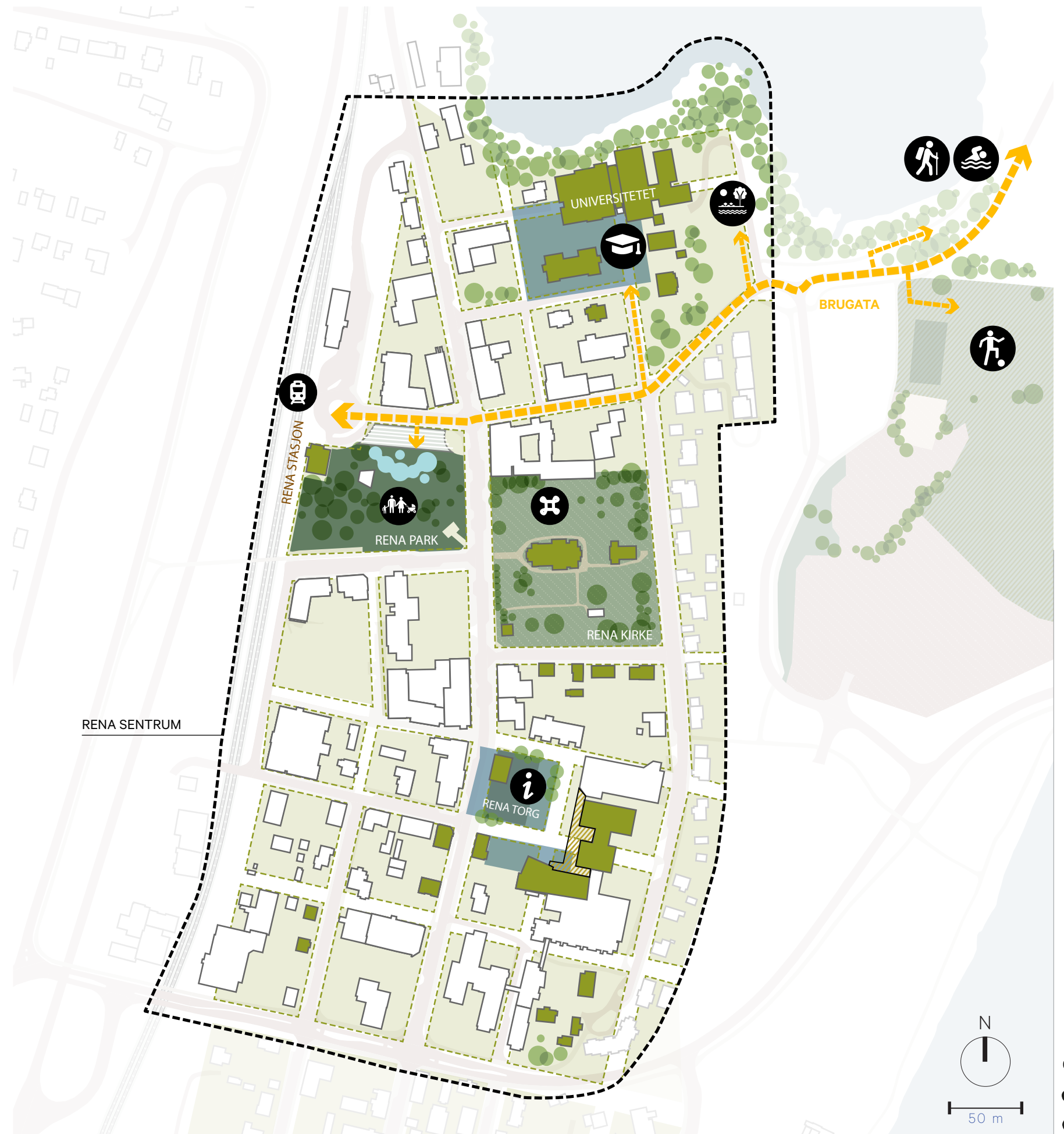
Brugata er en tverrgående gate nord i sentrum, som strekker seg fra Rena stasjon til gangbrua som krysser Glomma på østsiden av sentrum.

Denne gata er bindeleddet for gående- og syklende mot Rena leir, og kobler sentrum og friluftsområdene langs elva sammen. Dette kan bli "**rekreasjonsaksen**". Med grønne områder i begge ender, ligger det godt til rette for å etablere en hyggelig aksess til parken, Prestsjøen, Glomma, Glommastien og idrettsområdene, som også kan koble seg på sentrale funksjoner i sentrum.

Denne aksen er også en viktig kobling mellom campusområdet på universitetet og øvrig aktivitet i sentrum. Stryking av forbindelsen mellom Brugata og campusområdet vil bidra til å gi universitetet en tydeligere tilstedeværelse i Rena sentrum.

En slik gate kan tenkes oppgradert med mer vegetasjon og bedre tilrettelegging for gående og syklende. Hoveddelen av 1.etasjene ut mot Brugata bør være aktive og ha åpne og inviterende fasader, tydelige inngangspartier og ryddig skilting.

Brugata bør være en roligere gate enn hovedgata Tollef Kildes gate, men gjerne med funksjoner tilknyttet universitet og idretten, som sammen med rekreasjonsområdene i hver ende vil gi en god helhet.

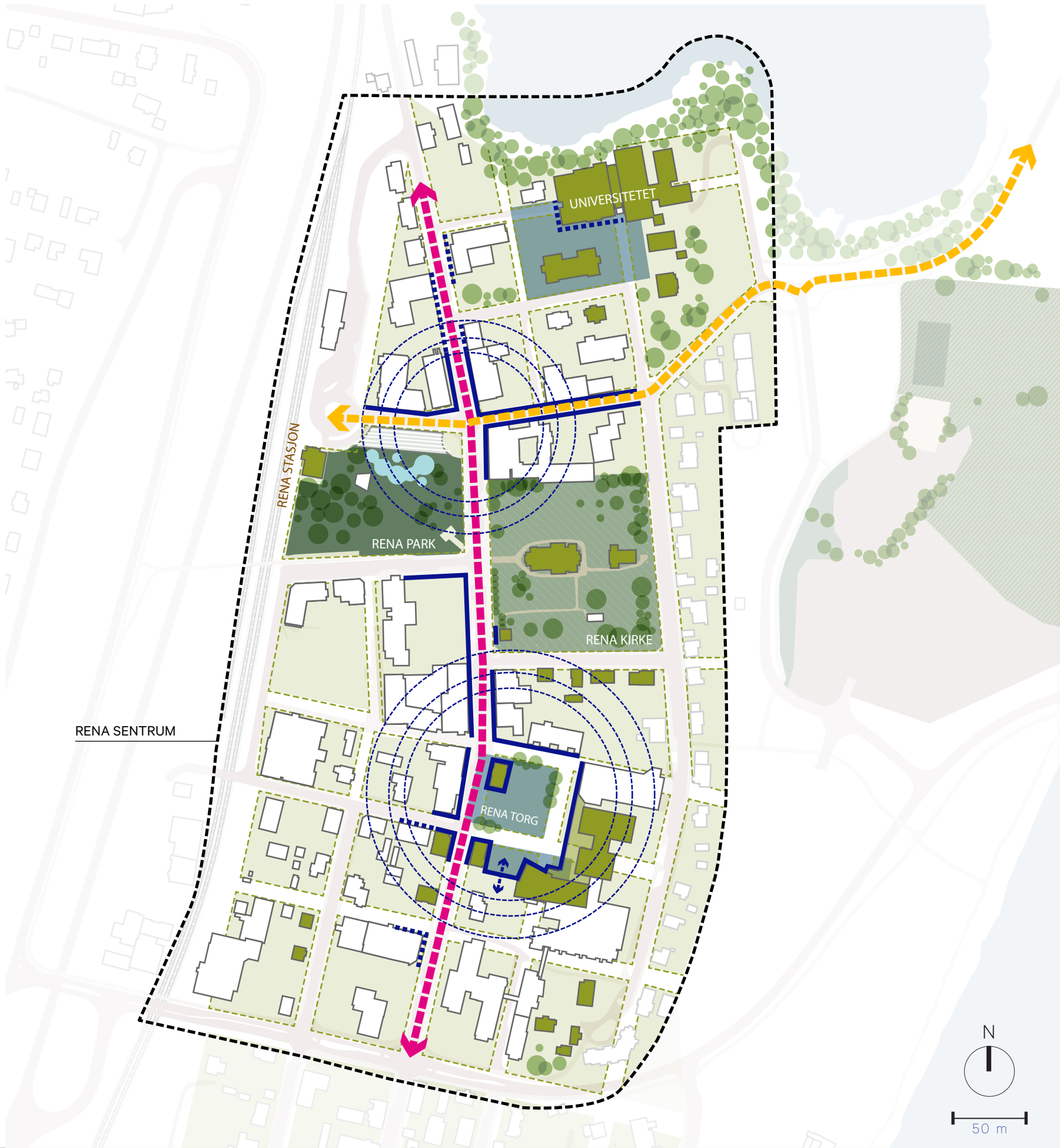
Overordnet sentrumsgrep:
SENTRUMSHIERARKI:
AKTIVITET

Torget er i dag et tyngdepunkt i sentrum. Om man velger å prioritere og styrke de to forutnevnte aksene, kan krysningspunktet mellom de bli enda et nytt og viktig tyngdepunkt.

Disse to punktene kan bidra til å binde sammen nord og sør i Tollef Kildes gate, og bygge opp under at majoriteten av handel og aktivitet bør ligge i området mellom. En slik konsentrasjon er viktig for å gjøre handelssentrumet kompakt nok til å få høy nok aktivitet til de funksjonene man har.

Aktive fasader i hovedaksene i sentrum er viktige for å skape trivsel, variasjon og opplevd trygghet. Utadrettede funksjoner som handel og næring bør konsentreres til Tollef kildes gate og rundt Rena Torg.

- AKTIVE FASADER
- HISTORISKE KVARTALER
- IDENTITETSSKAPENDE ELEMENTER

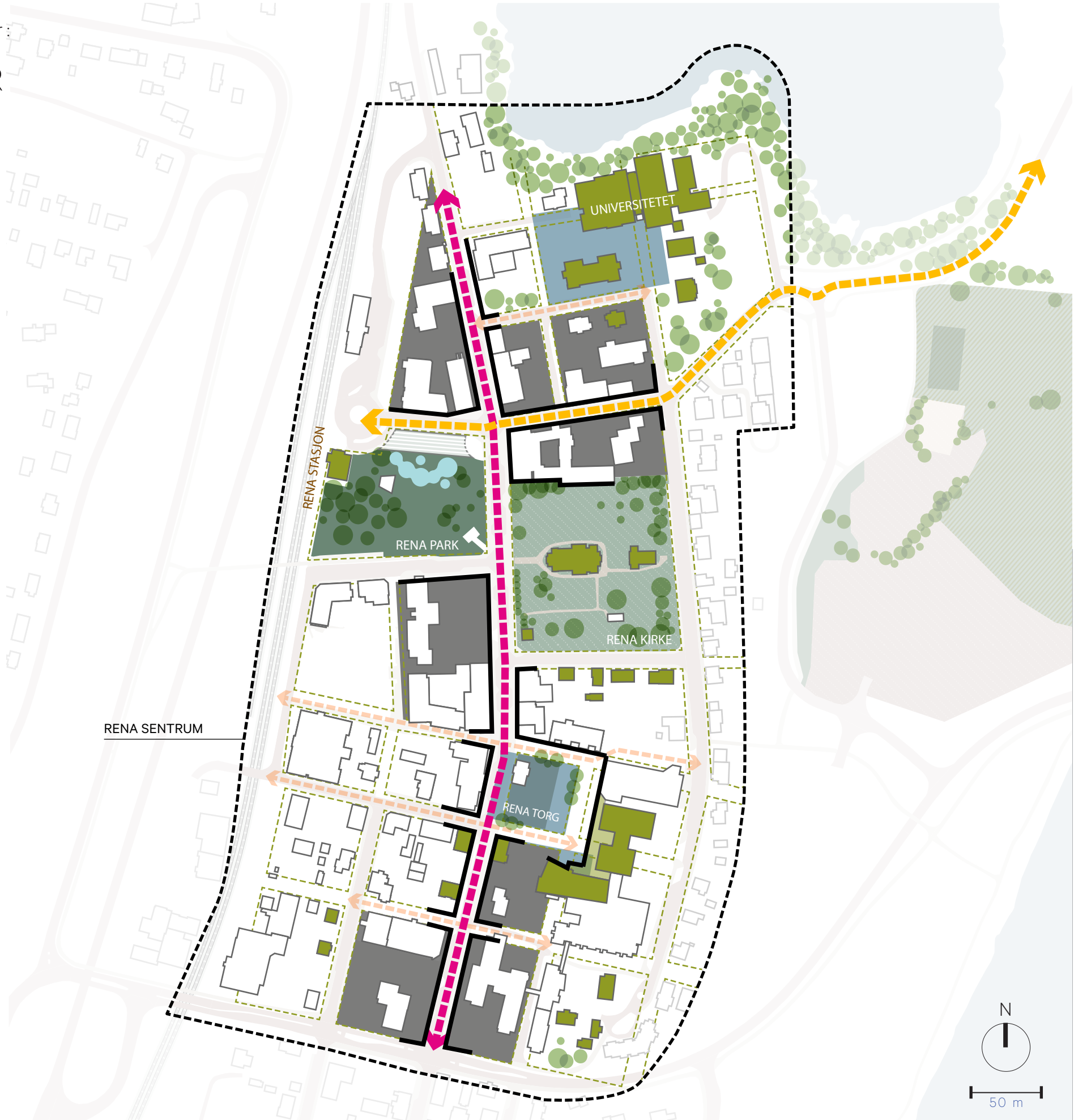
PRINSIPPER FOR UTVIKLING **NYE BYGNINGSSTRUKTURER I SENTRUM**

Prinsipper for utvikling av nye bygningsstrukturer:

MULIGE UTVIKLINGSAREALER

Kvartaler inntil hovedaksene Tollef Kildes gate og Brugata, er prioritert i denne studien, men prinsippene for utforming av disse kvartalene som beskrives videre kan også implementeres på alle deler av sentrum.

- TVERRGATER SOM BØR STYRKES
- KVARTALER SOM BØR UTVIKLES FOR Å FORSTERKE KVARTALSSTRUKTUREN
- VIKTIGE BYGNINGSLIV UT MOT AKSER

HØYDER, VOLUM OG SKALAVURDERINGER

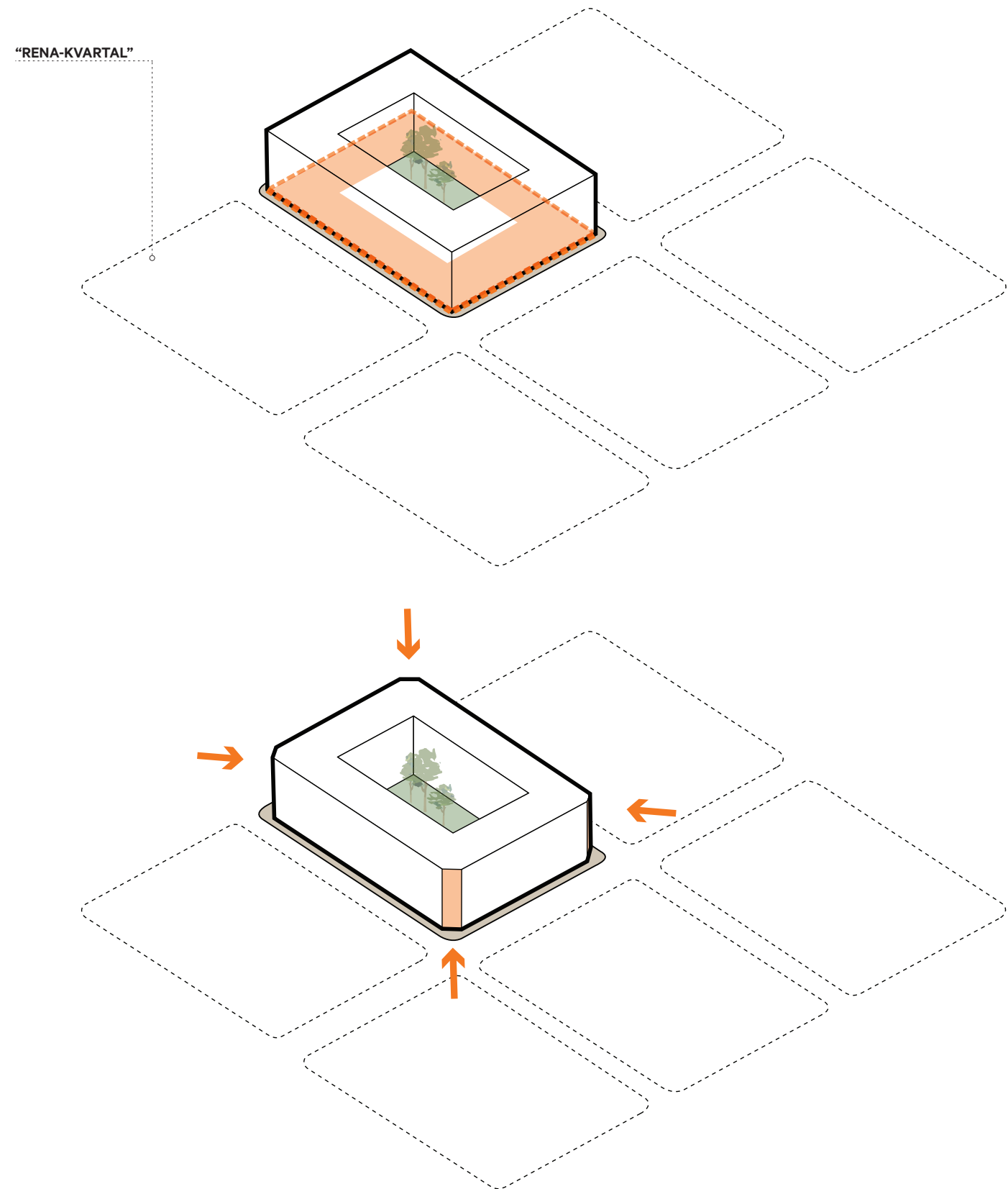
Å FYLLE UT KVARTALET

Kvartalsstrukturen i Rena sentrum legger til rette for en tettere utnyttelse enn i dagens situasjon. Opprinnelige føringer la opp til bygningsvolumer plassert ut mot gatelivet, slik at man over tid ville få hele kvartaler i sentrum. **Å "fylle ut" kvartalene før man bygger i høyden** vil bidra til å tydeliggjøre gateløpene. Dette prinsippet er spesielt viktig langs prioriterte akser og rundt Rena torg. Parkering og annen underordnet bebyggelse bør plasseres unna hovedakser og mot midten av kvartalet.

Kvartalsstrukturen sikrer at Rena sentrum får en helhetlig skala på bygningsvolumer. Det bør etterstrebes å følge denne strukturen der det er tenkt utvikling på eiendommer som strekker seg over flere kvartaler, for å unngå lange fasadestrek som som virker fremmede og bryter med øvrig skala i sentrum.

HJØRNER

Avfasede hjørner mot gatekryssene er stedstypisk for Rena, og sikrer god sikt/kontakt mellom hovedgater og tverrgater. Rent formalt fremstår gatehjørnene mykere og mer åpne, og gir økt bevegelsesfrihet.

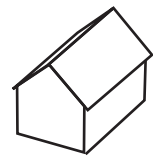

HØYDER, VOLUM OG SKALAVURDERINGER

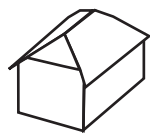
HØYDER UT MOT GATELØP

Iht. kommuneplanen tillates det bebyggelse med gesimshøyde på inntil 10 m og mønehøyde på inntil 14 m innenfor Rena sentrum. Bygningshøyder og -utforming skal være tilpasset eksisterende bebyggelse.

Rena sentrum har i dag en gjennomsnittlig bygningshøyde på 2 til 3 etasjer. De dominerende takformene er saltak og halvvalmtak

Saltak

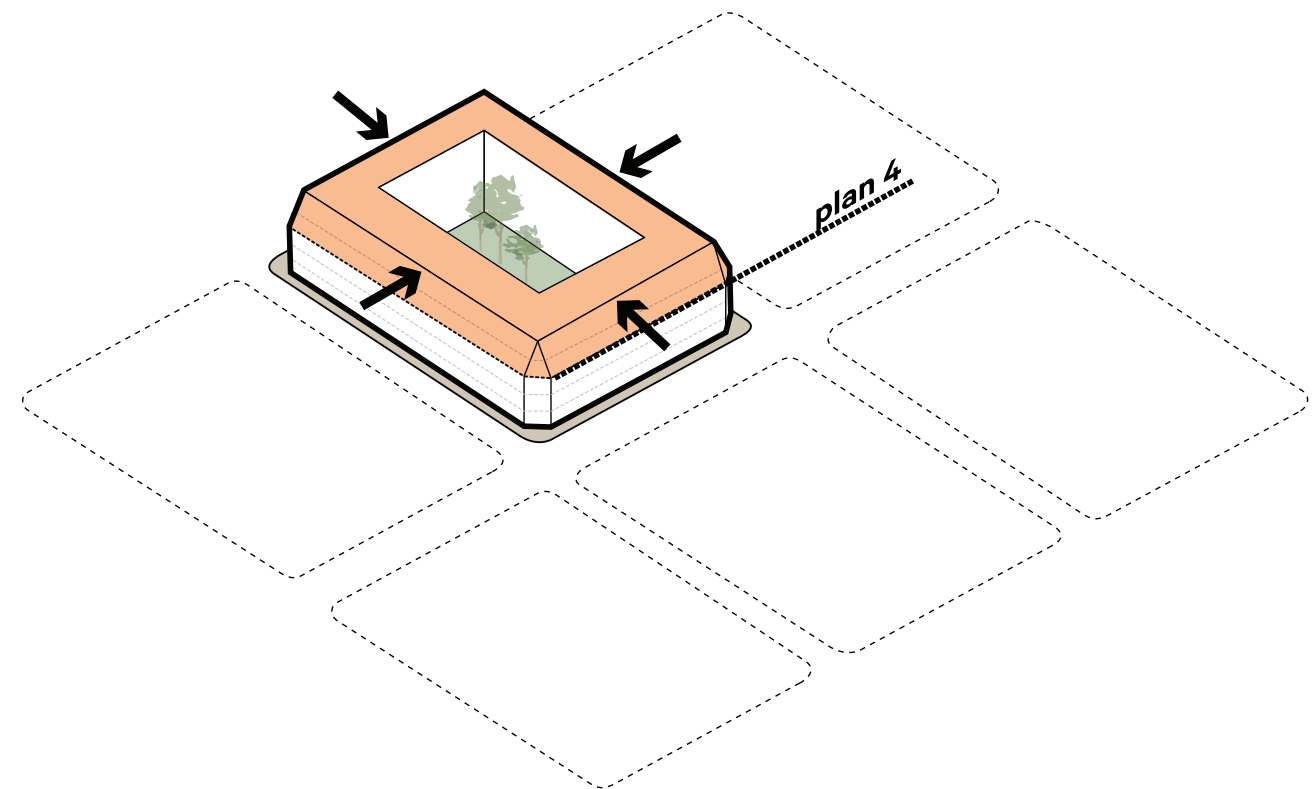
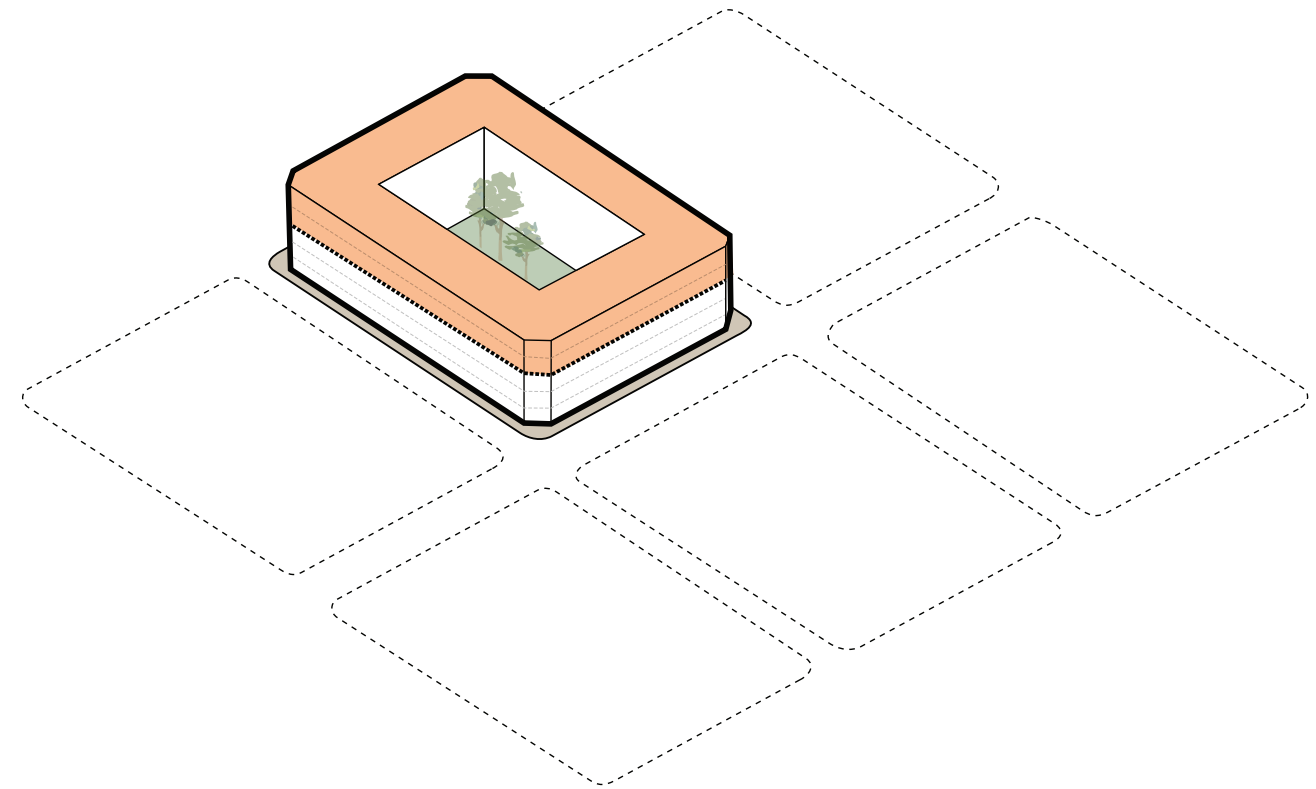

Halvvalmtak

Takformer bør tilpasses konteksten, og bidra til et helhetlig uttrykk i sentrum.

Mot Tollef Kildes gate ligger gesimslinjen over plan 2 og plan 3. Dette gir gaten et samlende og gjennomført uttrykk. Dette prinsippet - å ha en samlende gesimslinje - bør videreføres ved utvikling av nye bygninger i sentrum.

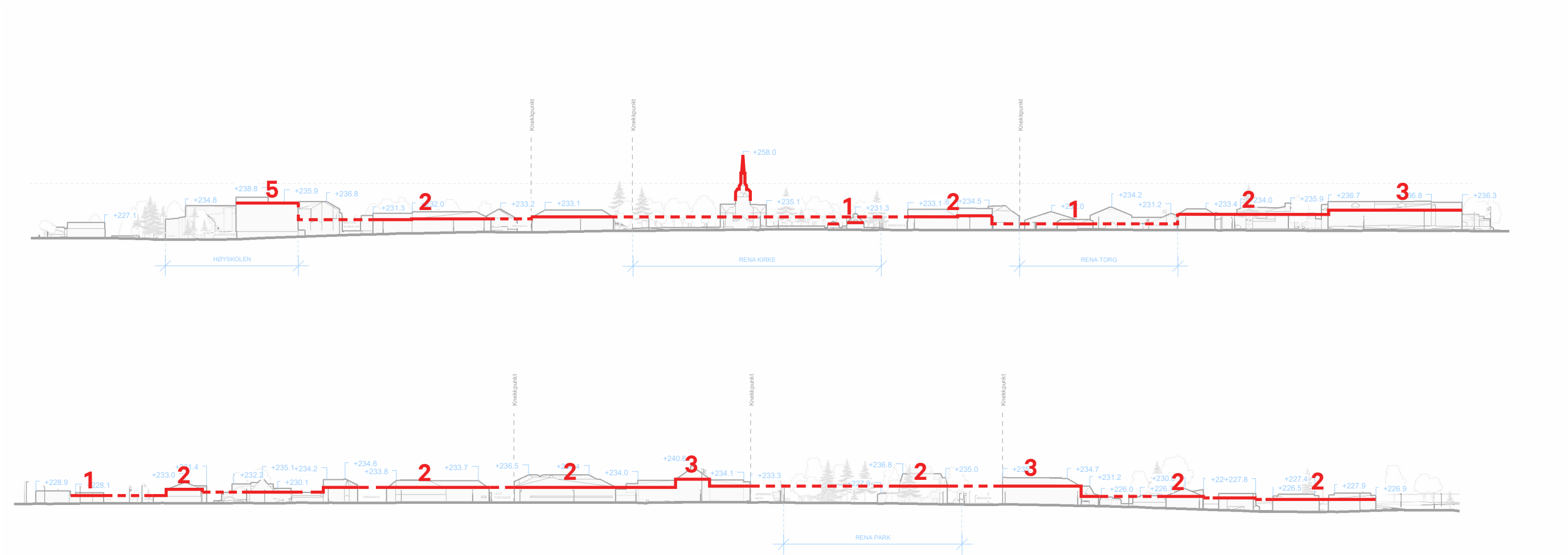
Bygninger med mer enn 3 etasjer bør ha inntrukkede fasadeliv fra plan 4 og en tydelig markering av gesimslinjen mot gaten. Viktige orienteringspunkt i sentrum som kirkespiret og fabrikkpipen, bør ha frie siktlinjer over bebyggelsen i sentrum.

Prinsipper for utvikling av nye bygningsstrukturer:

HØYDER, VOLUM OG SKALAVURDERINGER

GJENNOMGÅENDE GESIMSLINJE
I EKSISTERENDE SITUASJON - TOLLEF KILDES GATE

HØYDER, VOLUM OG SKALAVURDERINGER

VARIASJON INNENFOR HVERT KVARTAL

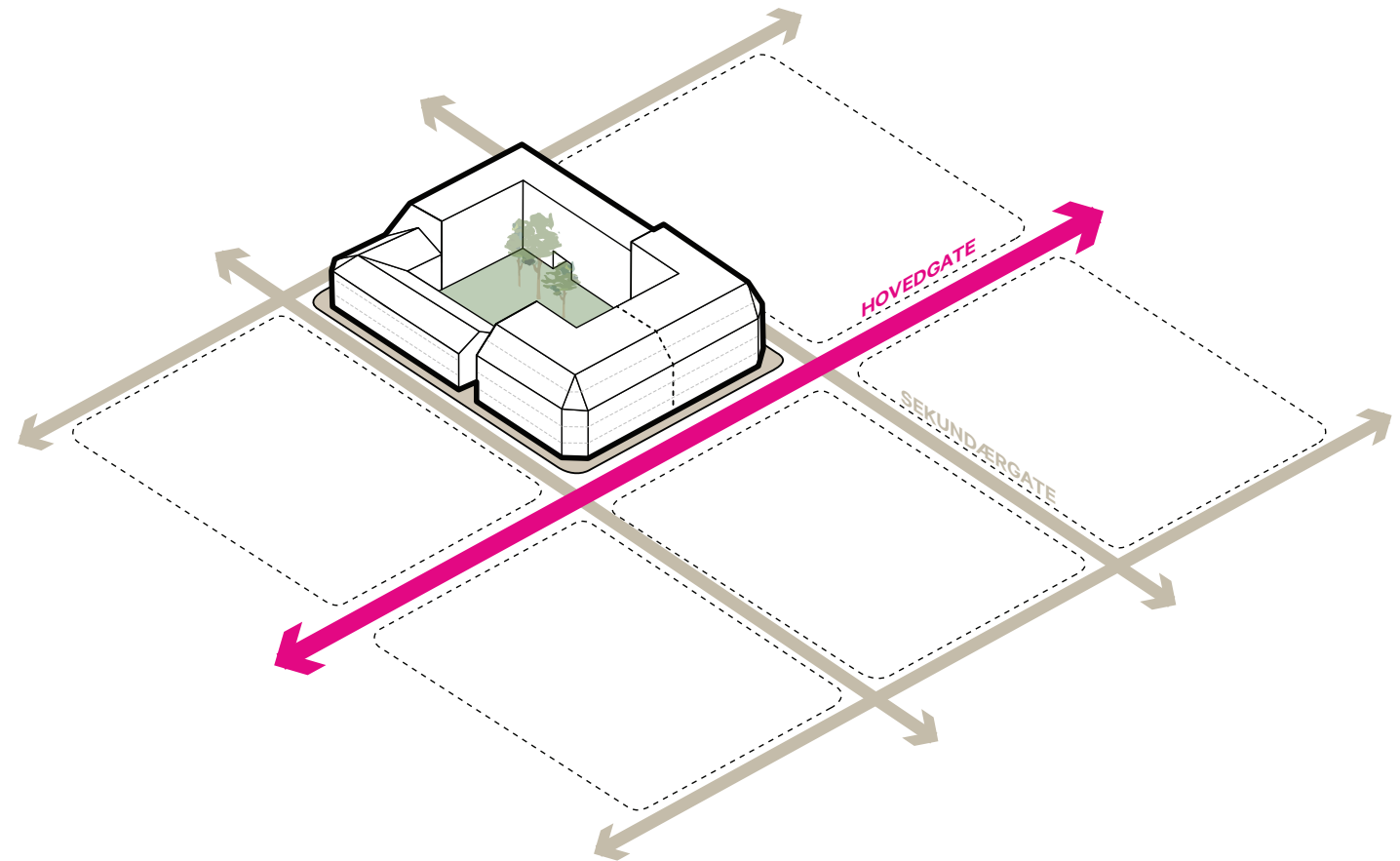
Innenfor kvartalene bør bygningsvolumene artikuleres slik at kvartalet i seg selv fremstår som variert. Dette vil bidra til ytterligere nedskalering og gi en rikhet og variasjon i gateløpene.

Innenfor kvartalene kan bygningsvolumene gis et hierarki basert på nærhet til hovedakser, hjørneløsninger og tilpasning til bygningsvolumer i nabokvartalene.

Brudd, åpninger og portrom i kvartalene kan også tilføre variasjon. Dette kan introduseres på kvartalets sider, og bør ikke gjøres på hjørner.

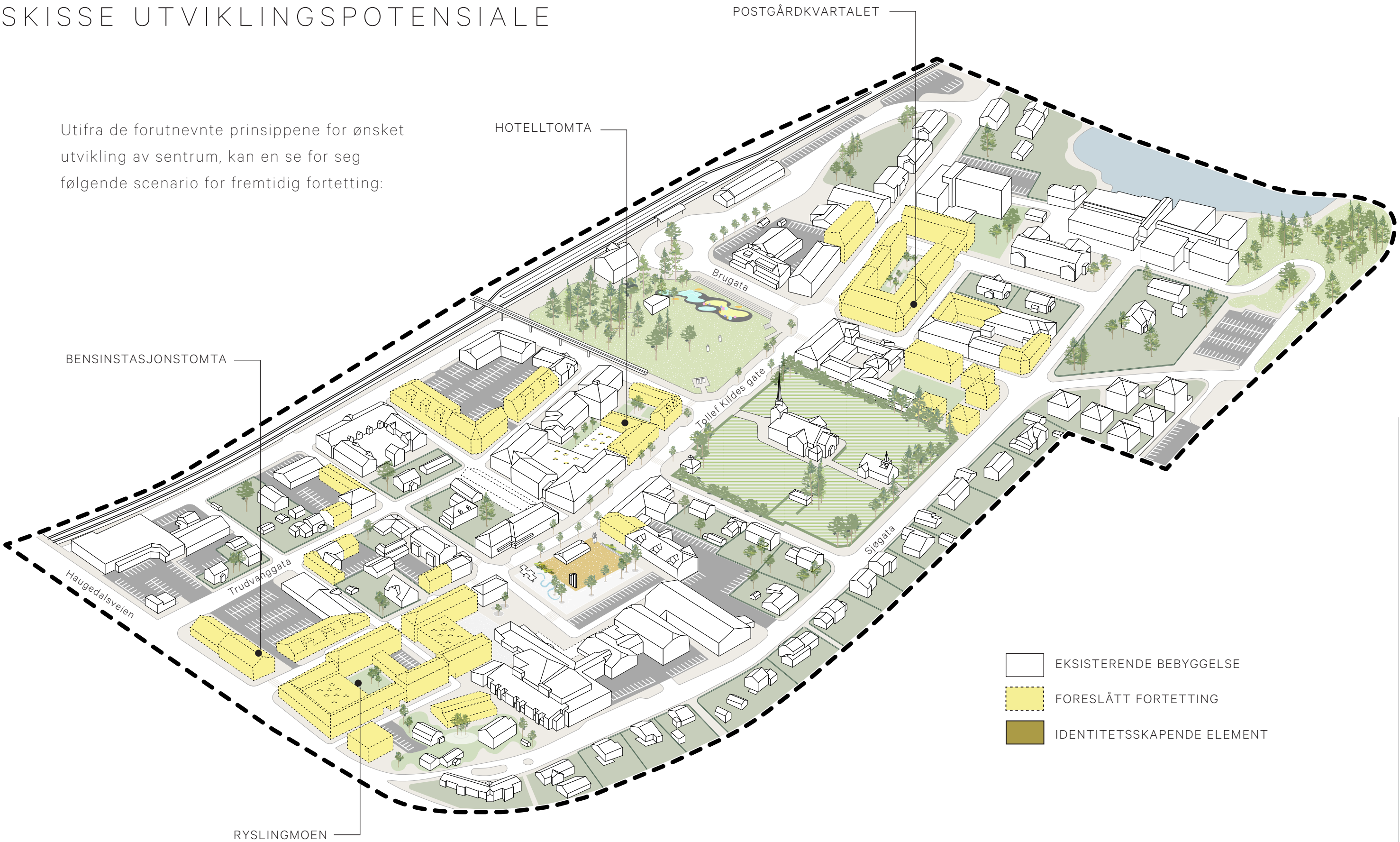
Eksempel på varierte bygningsvolum innenfor et kvartal i dagens situasjon.

Prinsipper for utvikling av nye bygningsstrukturer:

SKISSE UTVIKLINGSPOTENSIALE

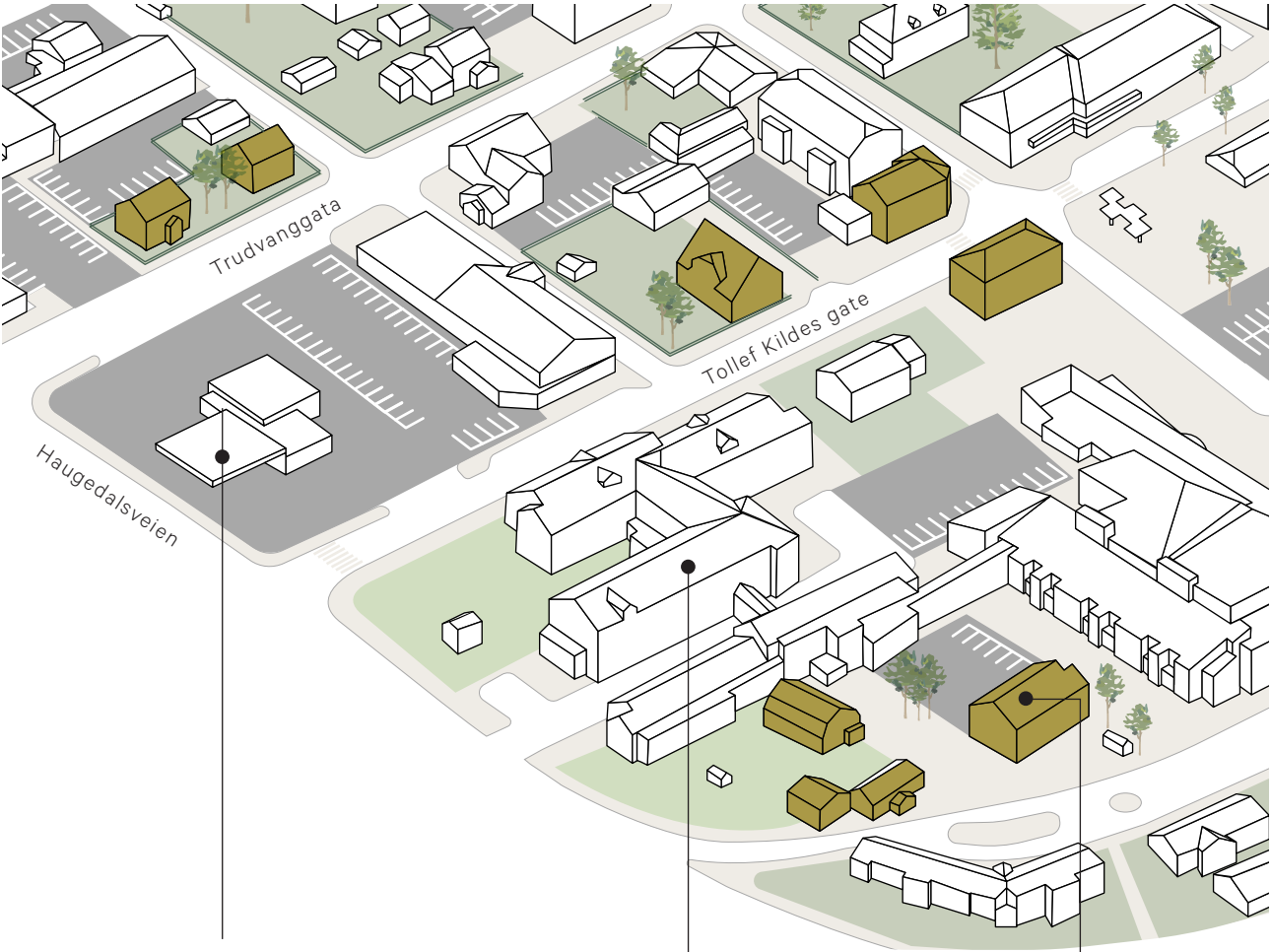
Utifra de forutnevnte prinsippene for ønsket utvikling av sentrum, kan en se for seg følgende scenario for fremtidig fortetting:

Prinsipper for utvikling av nye bygningsstrukturer:

Potensiale 1: RYSLINGMOEN OG BENSINSTASJONSTOMTA

EKSISTERENDE SITUASJON

BENSINSTASJONEN

Dårlig arealutnyttelse av meget fremtredende tomt. Utnyttet potensiale for en tomt som kan gi et viktig førsteinntrykk av sentrum.

RYSLINGMOEN

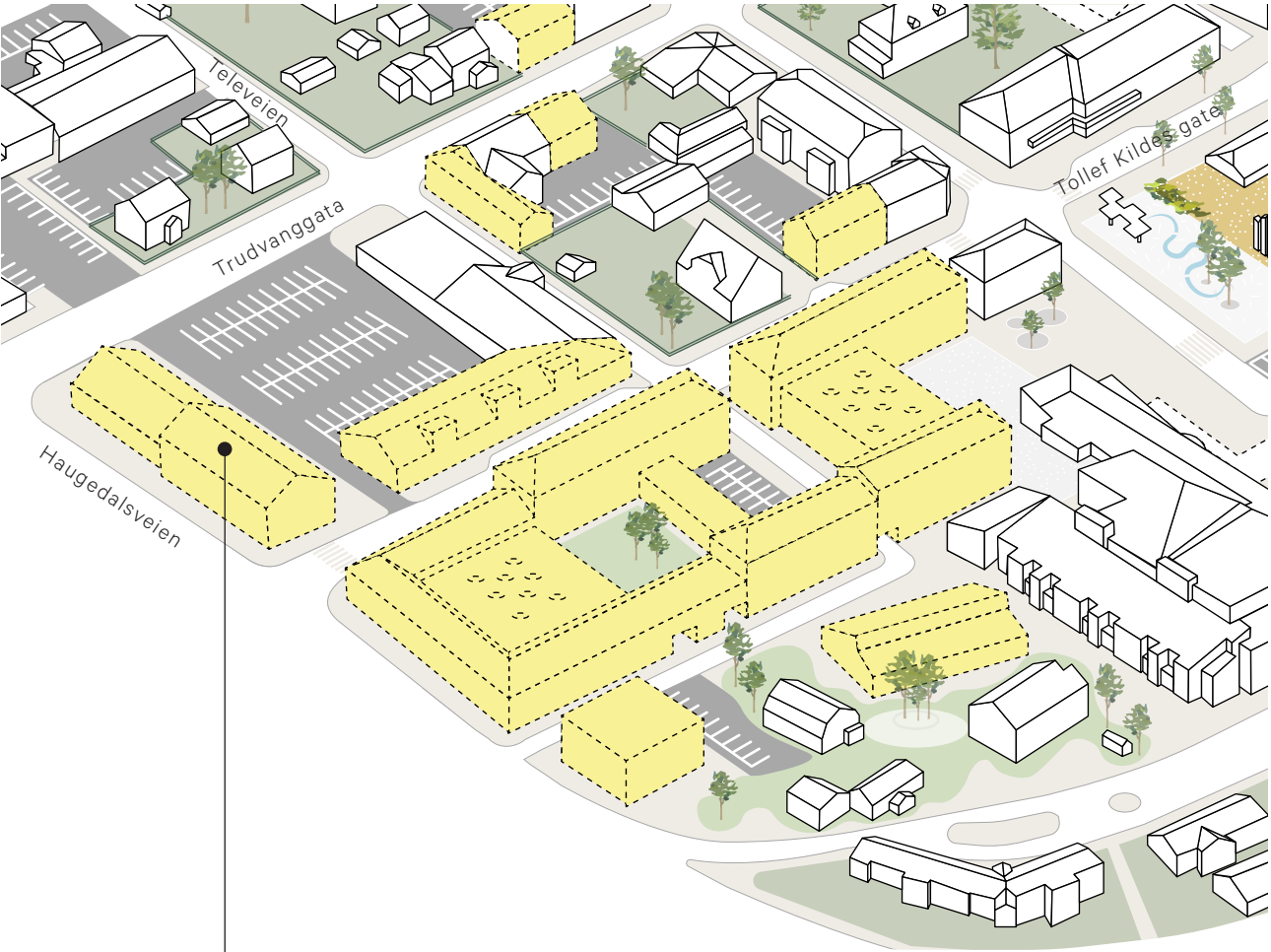
Eksisterende sykehjem er besluttet revet og tomten skal benyttes til nytt helsehus

SANSSOUCI / STORMOEN

Eksisterende kulturminner i bevaringsverdig kulturmiljø. Sanssouci er det eldste bevarte huset på Rena.

- EKSISTERENDE BEBYGGELSE
- FORESLÅTT FORTETTING
- IDENTITETSSKAPENDE ELEMENT

NY SITUASJON

BENSINSTASJONSTOMTA

Et viktig "første" kvartal i kvartalstrukturen. Bør utvikles for å få tydelige bygningsstrukturer iallefall ut mot T.F.Kildes gate og Haugedalsveien. Parkering i senter og mindre synlig.

Dette er hovedadkomsten til sentrum og bygningene her bør være representative og sørge for et positivt førsteinntrykk.

NYE RYSLINGMOEN

Det planlegges for store volum også på nye Ryslingmoen og man bør også her ha kvartalsstrukturen og dens kvartalsstørrelser med seg for å sikre god tilpasning til sentrum som helhet.

Tverrgaten Televeien bør utvides østfor Tollef Kildes gate slik at den bryter opp bygningsmassen.

Bygningene bør plasseres ut til gatelivet og danne

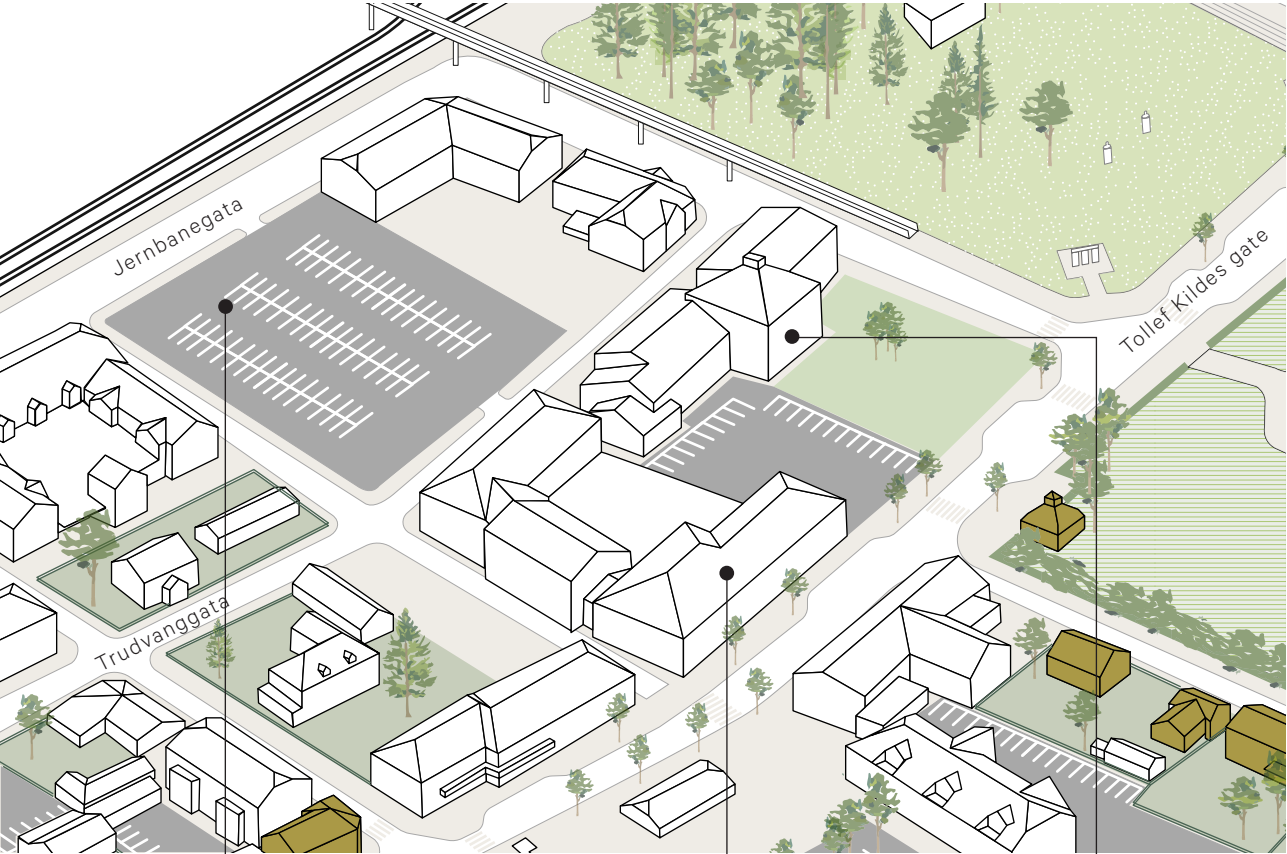
omsluttende volum med gårdsrom i midten.

Småhusmiljøet med Sanssouci og Stormoen bør bevares og kan danne et eget historisk tun i samspill med nybyggene rundt.

Hovedinngang og fellesarealer i nybyggene kan med fordel orienteres mot torget - for å få samspill og aktiviteten konsentrert.

Prinsipper for utvikling av nye bygningsstrukturer:
Potensiale 2: HOTELLTOMTA

EKSISTERENDE SITUASJON

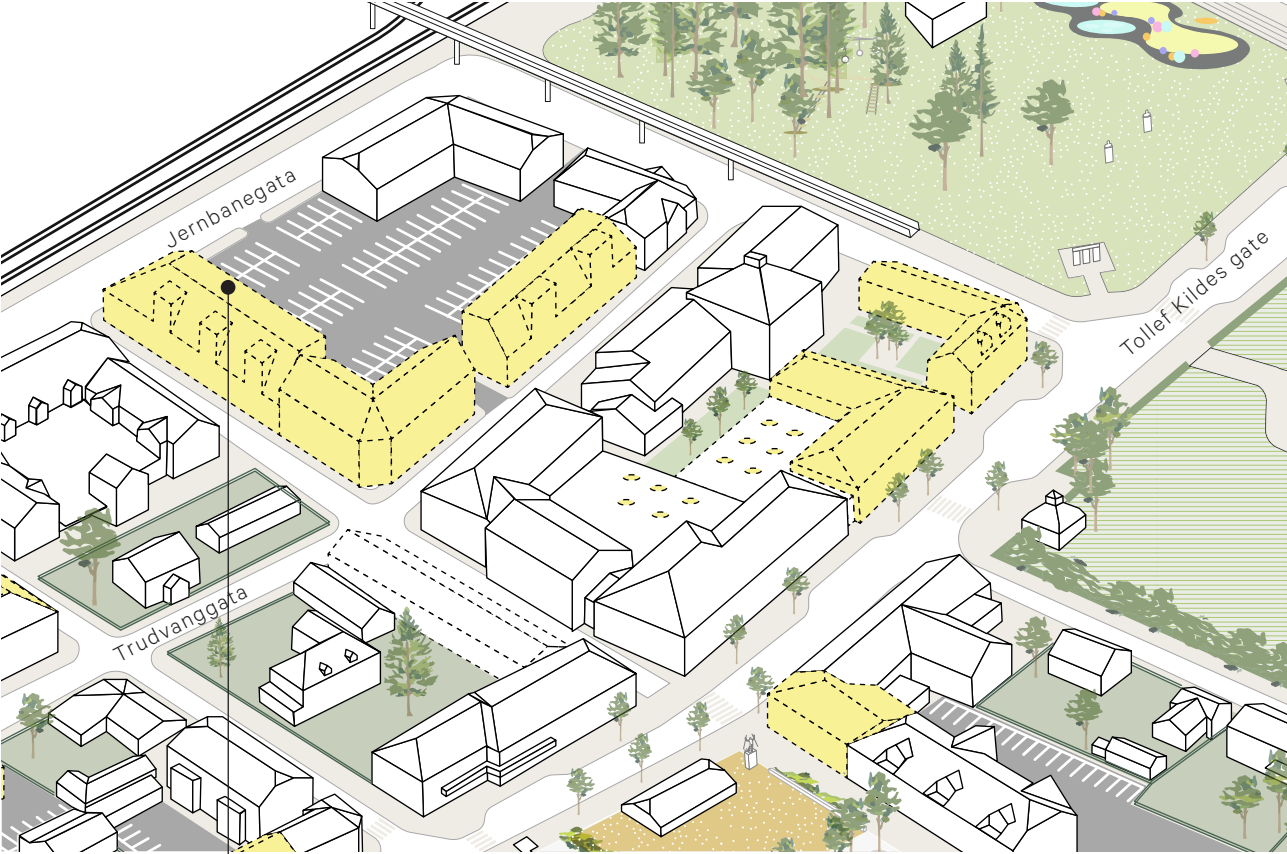
LILLETORGET / VEDTOMTA
Sentrums største
parkeringsplass.

WAHLSENTERET
Sentrums eneste senter.

HOTELL TRUDVANG
Sentralt hotell med
utvidelsespotensiale på
sentrums mest sentrale tomt.

Kommuneplanen legger
tydelige føringer for utforming
av bygningsvolum og esteikk
på denne tomta : "Ved
nybygging mot Åmot kirke
skal det legges spesiell vekt
på estetikk i bygningens form,
fasade og materialvalg, slik at
plassrommet blir understreket
og forsterket."

NY SITUASJON

LILLETORGET / VEDTOMTA
Ved å formgi området som en
del av kvartalsstrukturen, med
bygningene ut til gatelivet og
parkering i senter, kan man få
revitalisert et strøk som i dag
er sterkt dominert av asfalt og
bakgatepreg.

Hotell Trudvangs
hovedinngang kan fks få en
standsmessig adkomst i en
hyggelig strøksgate, i stedet
for ut til en parkeringsplass.

WAHLSENTERET /
HOTELLTOMTA
Området foran Hotel Trudvang
er en uutnyttet tomt midt i
sentrum. Tomten har godt
potensiale for en vinkelgård
på hjørnet ut mot kirken og
parken, samt en forlengelse av
dagens Wahlsenteret. Med en
slik utbygging vil en også her
"fylle ut" kvartalet og sørge for
et sammenhengende volum ut
mot Tollef Kildes gate.

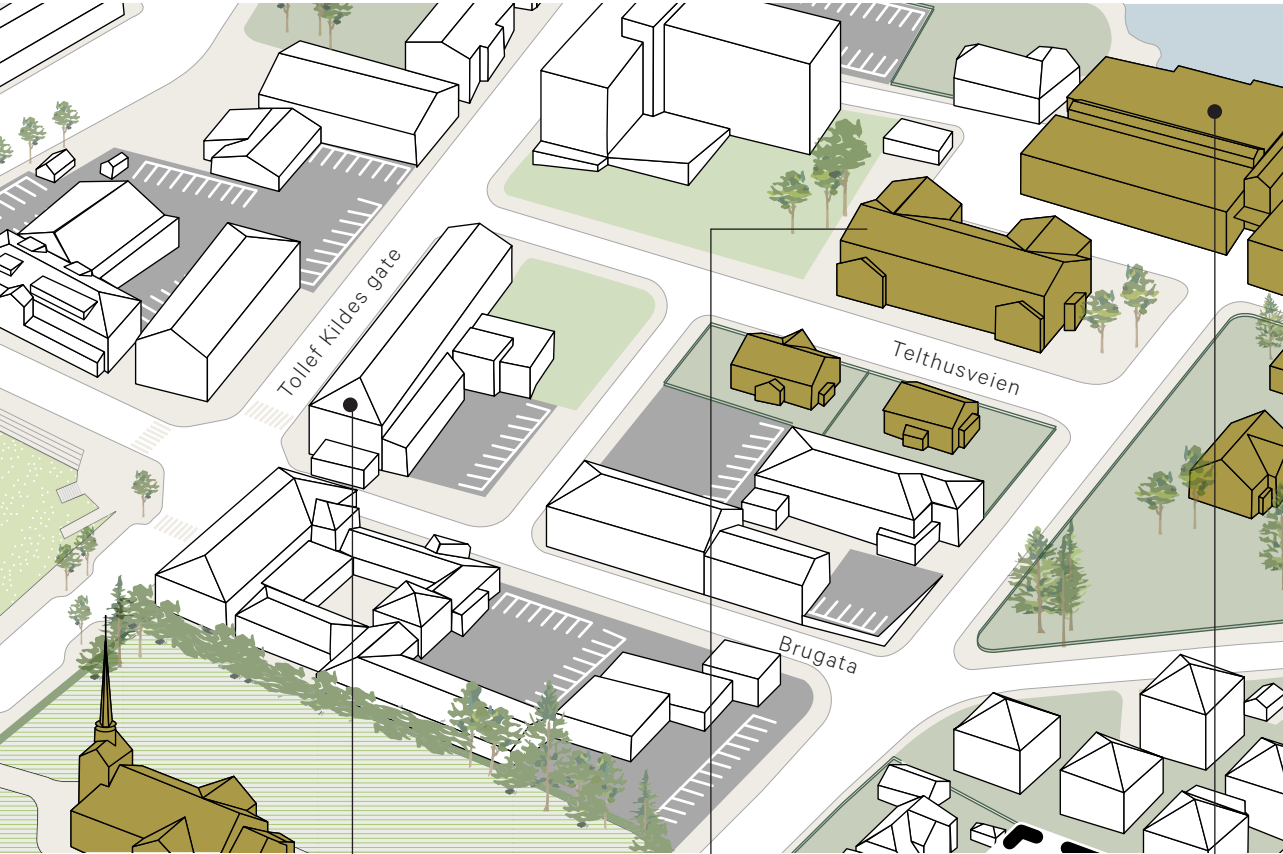
Med bygningene plassert
ut mot Tollef Kildes gate
og Jernbanegata, vil en
også her kunne danne gode
indre gårdsrom som også vil
danne nødvendig avstand til
eksisterende bebyggelse.

Dette er i all hovedsak i tråd
med gjeldende regulering.

Prinsipper for utvikling av nye bygningsstrukturer:

Potensiale 3: POSTGÅRDKVARTALET

EKSISTERENDE SITUASJON

POSTGÅRDEN

Ekisterende næring/
boligbygg fra
etterkrigstiden.

DEN GAMLE BARNESKOLEN

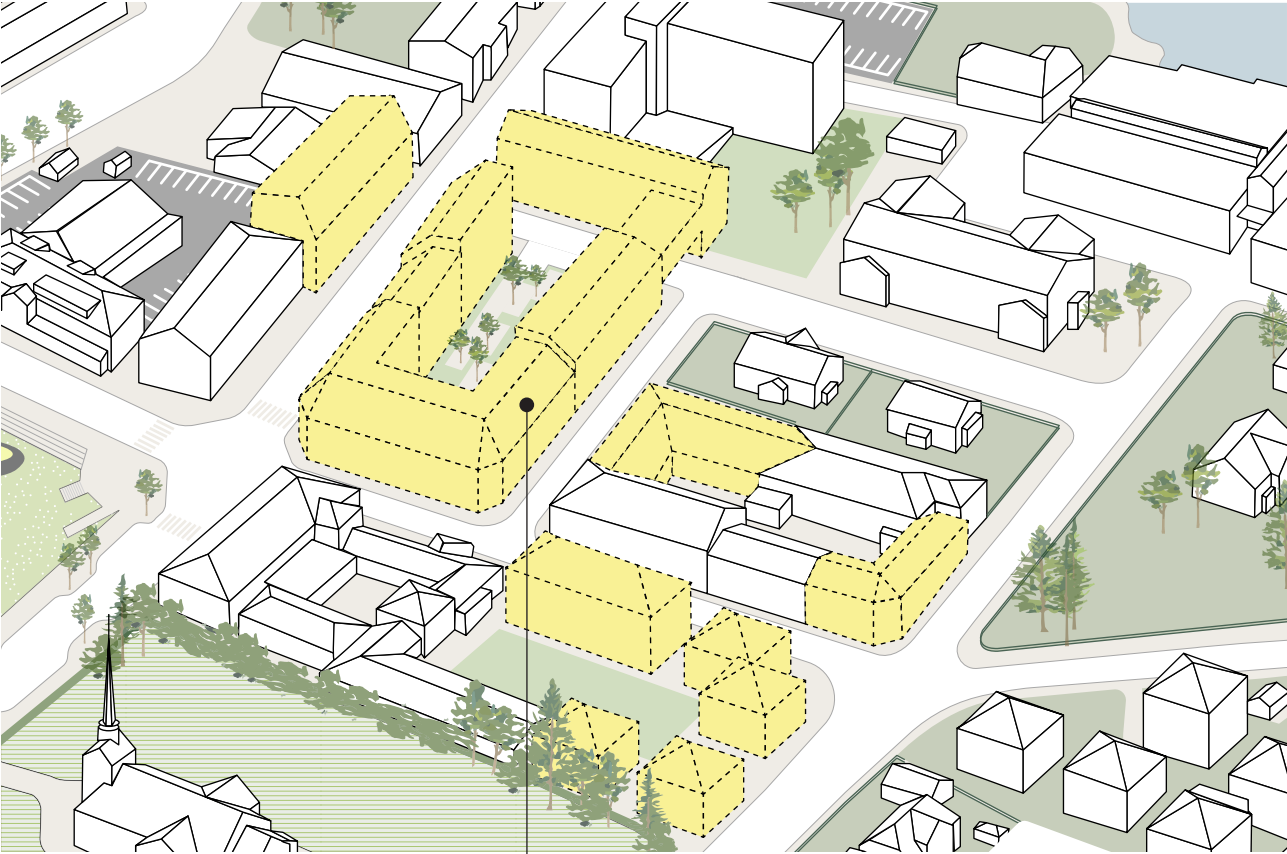
Verneverdig kulturmiljø i
området rundt den gamle folke-
og barneskolen fra 1905.

UNIVERSITETET

Campusområde for
Universitetet i Innlandet.

- EKSISTERENDE BEBYGGELSE
- FORESLÅTT FORTETTING
- IDENTITETSSKAPENDE ELEMENT

NY SITUASJON

POSTGÅRDKVARTALET

Dagens bygningsmasse på
deler av kvartalet er utdatert
og arealet er uhensiktsmessig
utnyttet. Det er også
potensiale i noe av restarealet
til den nyere utbyggingen på
andre siden av Telthusveien.

En ny utbygging bør forholde
seg til kvartalsstrukturen med
bygningene ut i gateliver og
med indre gårdsrom.

Om nødvendig kan en vurdere
å bygge forbindelser over

veien, med Telthusveien åpen
både for ferdsel og sikt.

Det er mye restareal inimellom
ekisterende bygningsmasse
som kan utnyttes bedre, og
en bør vurdere om en fks
kan bygge videre på noen
av bygningene for å få til en
ryddigere helhet.

På det ytre hjørnet mot øst er
det også en ypperlig mulighet
for å lukke kvartalet ved å
bygge på parkeringsplassen.

Dette, sammen med utbygging
på tomten til den nedlagte
bensinstasjonen på andre
siden av Brugata, vil bidra til
økt bymessighet i området.

PRINSIPPER FOR UTVIKLING **OFFENTLIGE BYROM OG BYGULV**

BYROMSKVALITET

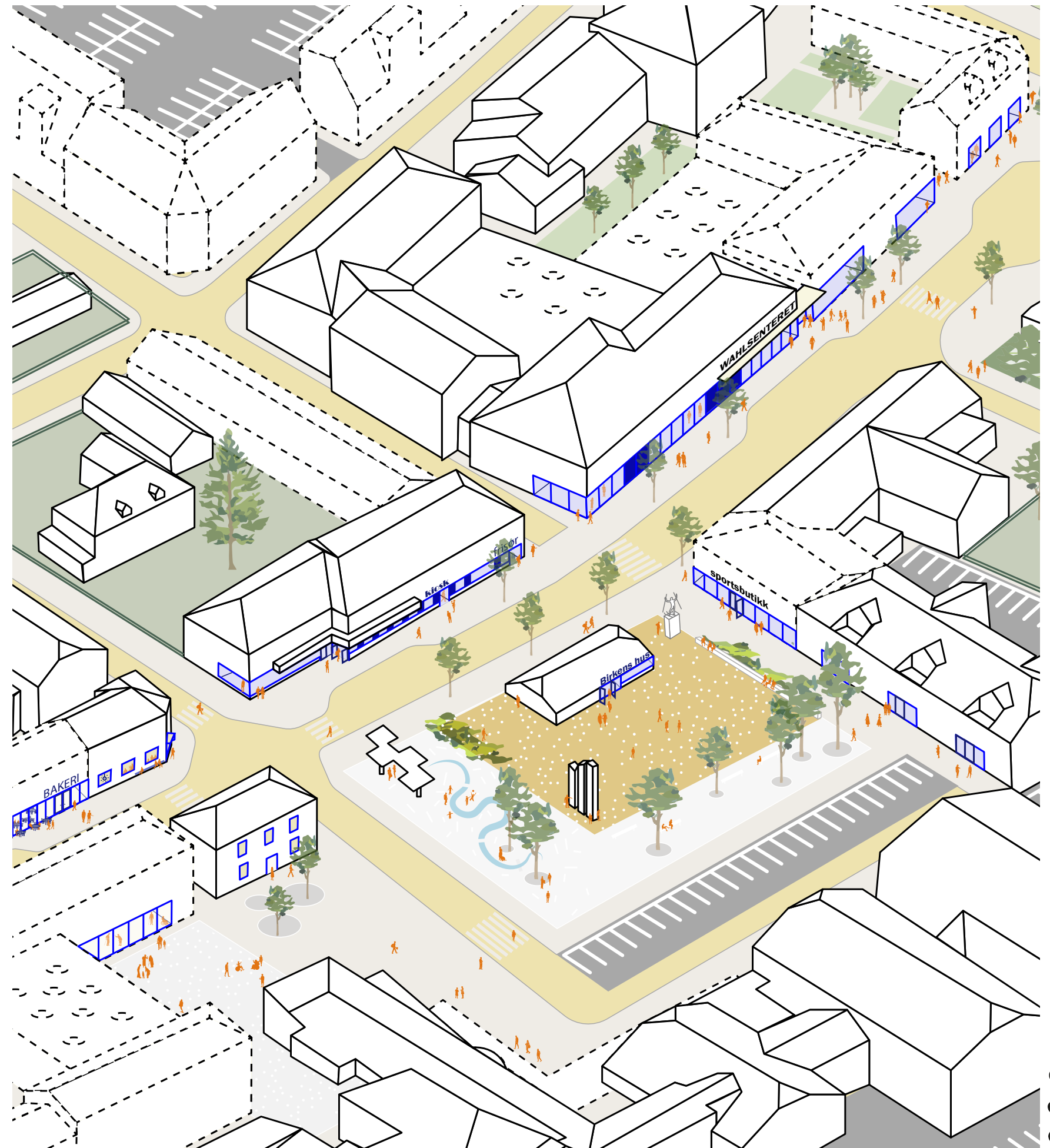
BYROM

Aktiviteter og tilbud bør konsentreres i hovedaksene og særlig i søndre del av Tollef Kildes gate samt rundt Rena torg. Bygninger som vender ut mot disse byrommene bør ha utadrettet virksomhet og aktive fasader i 1.etasjene. Gateløp og torg bør ha soner for opphold og vegetasjon som er inkluderende og tilgjengelig - tilrettelagt for bruk gjennom hele året. I tillegg til kommersiell næring og handel innenfor husveggene bør det også være innslag av lavterskel, ikke-kommersiell aktivitet på bygulvet.

Vegetasjon bør brukes aktivt i byromsutforming for å skape gode visuelle kvaliteter samt bedre lokalklima og overvannshåndtering.

AKTIVE FASADER

Fasadene skal bidra til å aktivisere byrommene. Visuell kontakt mellom inne og ute er en viktig faktor for trivsel og opplevd trygghet. Vinduer / åpninger bør tillate innsyn og bør ikke tildekkes helt, hverken fra utsiden eller fra innsiden, av hensyn til gatemiljøet. Lukkede fasader og tildekte butikkvinduer bidrar lite til gode gatemiljøer og kan oppleves som avvisende.

RENA PARK - MULIGHETER

Parken er sammen med kirkegården på andre siden av gaten, et markant grønt tyngdepunkt i sentrum. Parken var noe av det første som ble etablert som et viktig ledd i Tollef Kildes plan for Rena. Parken er i dag et stort og fint grøntareal, med store flotte furutrær i klynge i den ene delen av parken, en enkel eldre paviljong og scene i midten og store åpne gressarealer med sparsomelig beplantning forøvrig.

Det er et stort potensiale for å gjøre parken mer allsidig og dermed øke bruken av den. Med flere muligheter i parken, vil den tiltrekke seg mer folk som aktivt vil ta den i bruk. Økt aktivitet i parken vil også kunne bidra til mer liv også i resten av sentrum. En handletur, kan enkelt kombineres med lek i parken.

Variasjon er en viktig nøkkel for et godt sentrum. Med parkens sentrale plassering, ligger alt tilrette for å mikse byliv og rekreasjon på en god måte. Variasjon av aktiviteter tiltrekke seg også flere ulike grupper - både barnefamiliene, ungdommen og de eldre bør kunne finne seg til rette i "byparken".

Parken skal bidra til aktivitet, opplevelser, opphold og lek for alle, ved å være inkluderende, tilgjengelig, lavterskel og ikke-kommersiell.

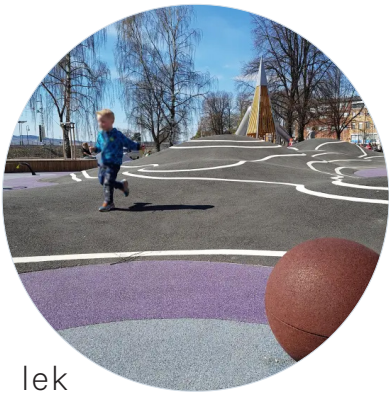

RENA PARK - MULIGHETER

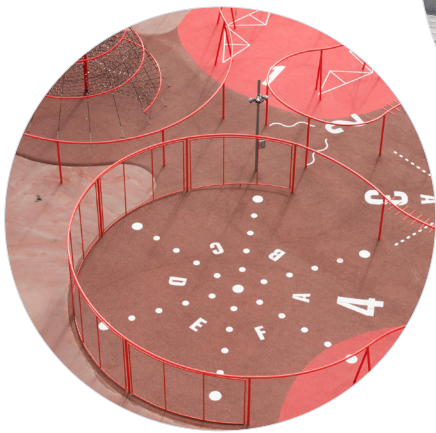

SKISSE NY BRUK
PARKAREAL MOT BRUGATA

RENA PARK - MULIGHETER

lek

spill

amfi

lek

klatrepark

SKISSE NY BRUK
PARKAREAL MOT BRUGATA

RENA TORG - MULIGHETER

Torget er det viktigste byrommet på Rena og det bør utformes med en kvalitet som gjenspeiler dette. I dag fremstår torget som et litt for stort og glissent byrom, som i for liten grad inviterer til opphold og hvor bilen får dominere.

Et viktig tiltak for å øke attraktiviteten for opphold på torget, vil være å soneinndeles området. Soner for sirkulasjon, opphold, events, lek mm. Møblering og vegetasjon må plasseres bevisst for å lage mer intime områder det er hyggelig å oppholde seg på.

Det er viktig å separere biler og gående, slik at oppholdssonene både føles trygge og trivelige.

I bebyggelsen rundt bør en dyrke aktive fasader og tydelige innganger rettet mot torgarealet. Aktivitet innendørs kan dermed lettere kobles mot aktivitet utendørs.

Nye Ryslingmoen bør vurderes med inngangsplasseringer mot torget - for å bidra ytterligere til aktivitet og sirkulasjon i området.

Torget er stort og kan gjerne huse nye funksjoner. Fks kan et Birkens hus være et ypperlig tilskudd.

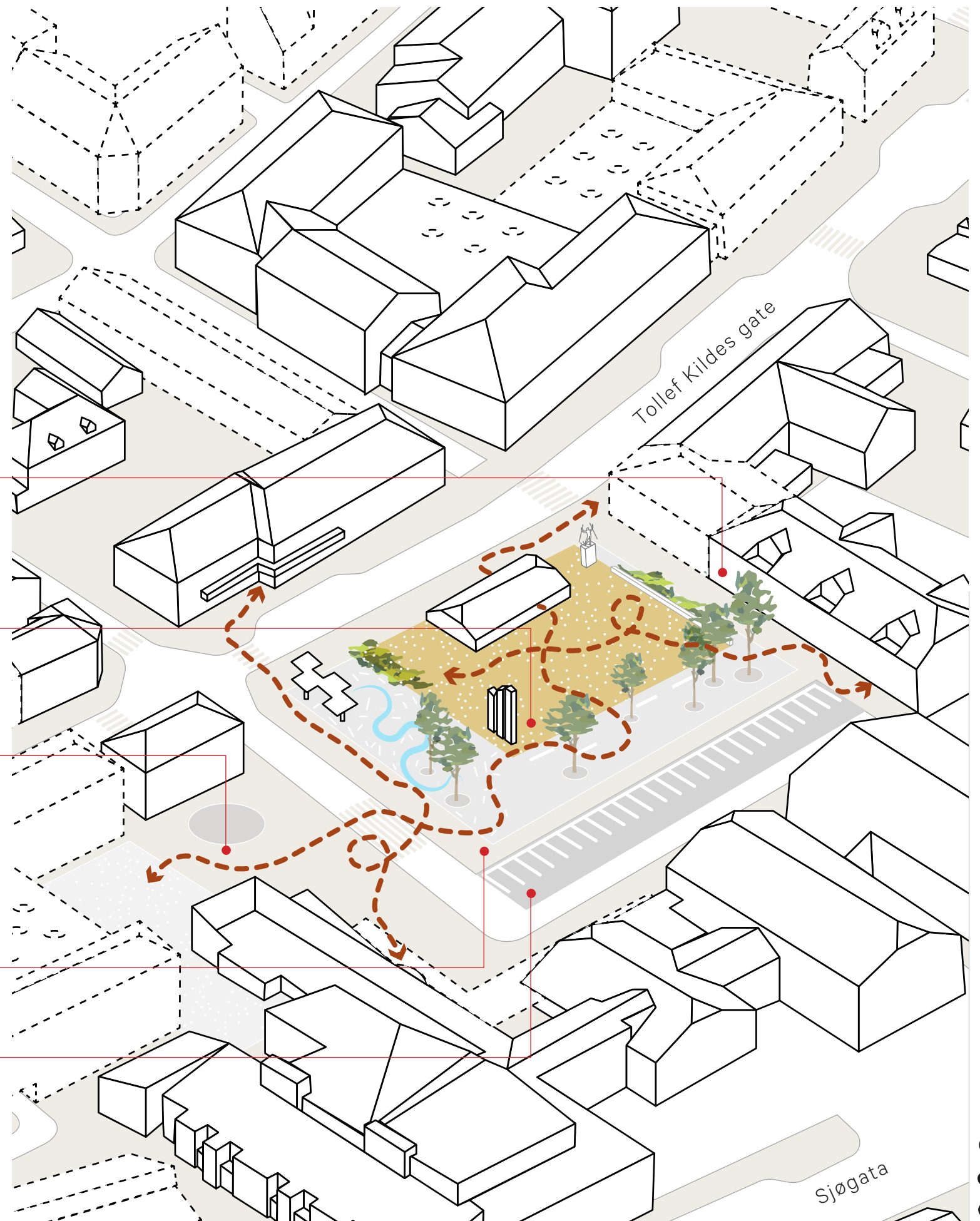
**AKTIVE FASADER
I 1. ETASJENE
RUNDT TORGET**

**SONEINNDELING
VED HJELP AV
MØBLERING,
VEGETASJON OG
GATEDEKKE**

**KOBLE NYE
RYSLINGMOEN
PÅ TORGET**

**SEPARERE
FOLK OG BIL**

**MINIMERE
PARKERING**

RENA TORG - MULIGHETER

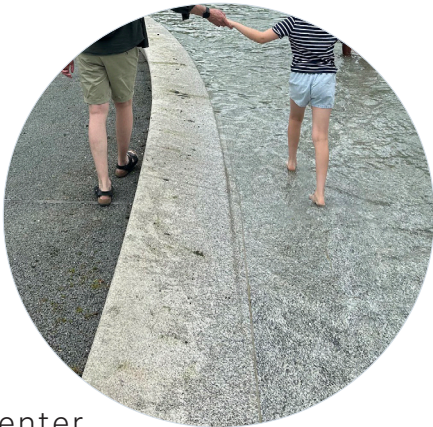
TORGET
SKISSE NY BRUK

Prinsipper for utvikling av offentlige byrom og bygulv

RENA TORG - MULIGHETER

lek

vannelementer

mer beplantning

variert møblering

utsmykning i gatedekket

Prinsipper for utvikling av offentlige byrom og bygulv

RENA TORG - MULIGHETER

Prinsipper for utvikling av offentlige byrom og bygulv

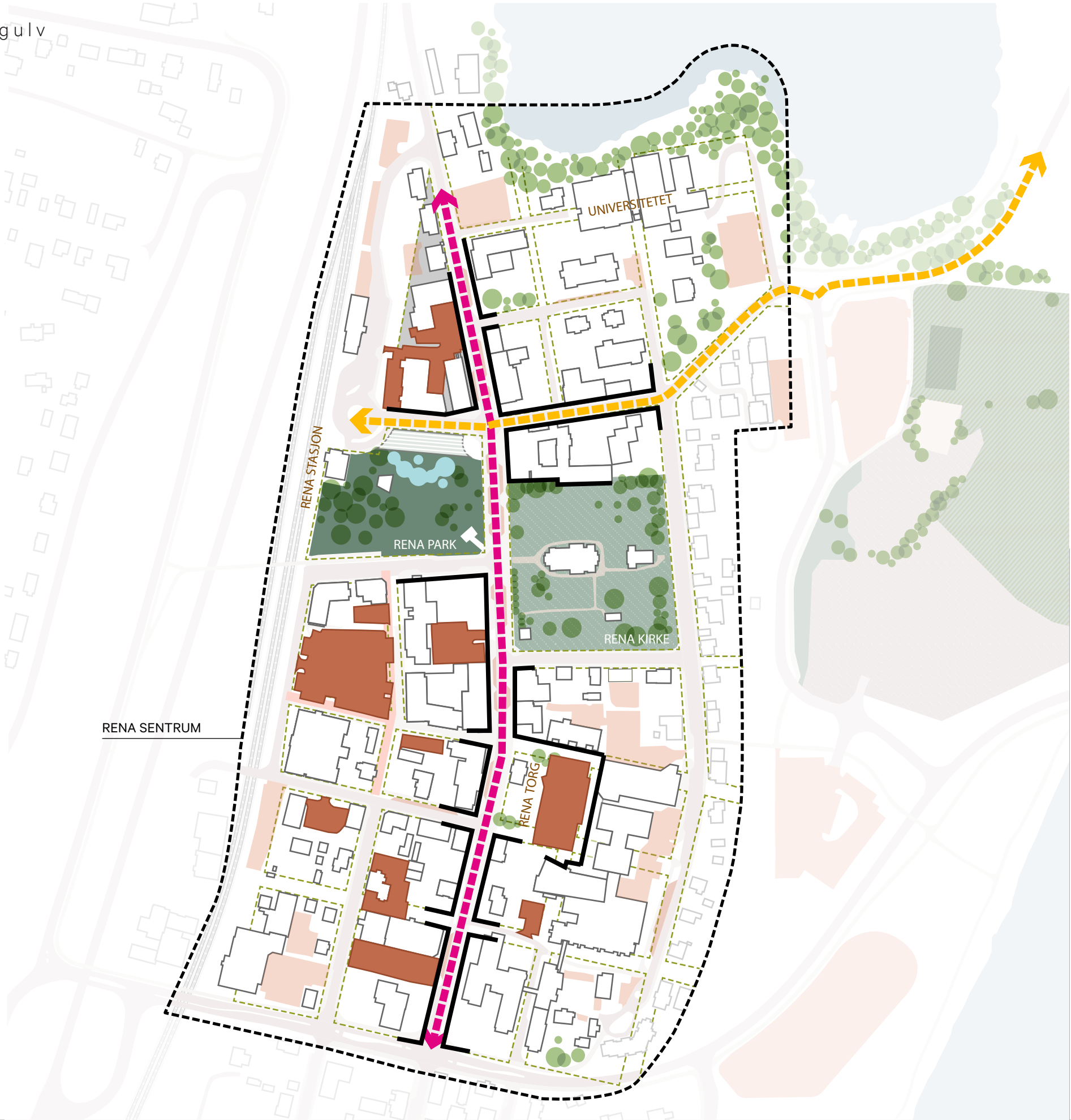
PARKERING

Som vist i analysen er det mye parkeringsflater i sentrusområdet i dag, noe som gjør det noe dominerende i gatebildet.

For å underbygge prinsippet med at kvartalene bør være sammenhengende - med bygningslivet ut mot gatene, bør alle større parkeringsflater plasseres bort fra hovedgaten og plasseres i andre gater eller på andre siden av kvartalet. Dette bør rendyrkes i Tollef Kildes gate, slik at hovedgaten får et best mulig samlende uttrykk.

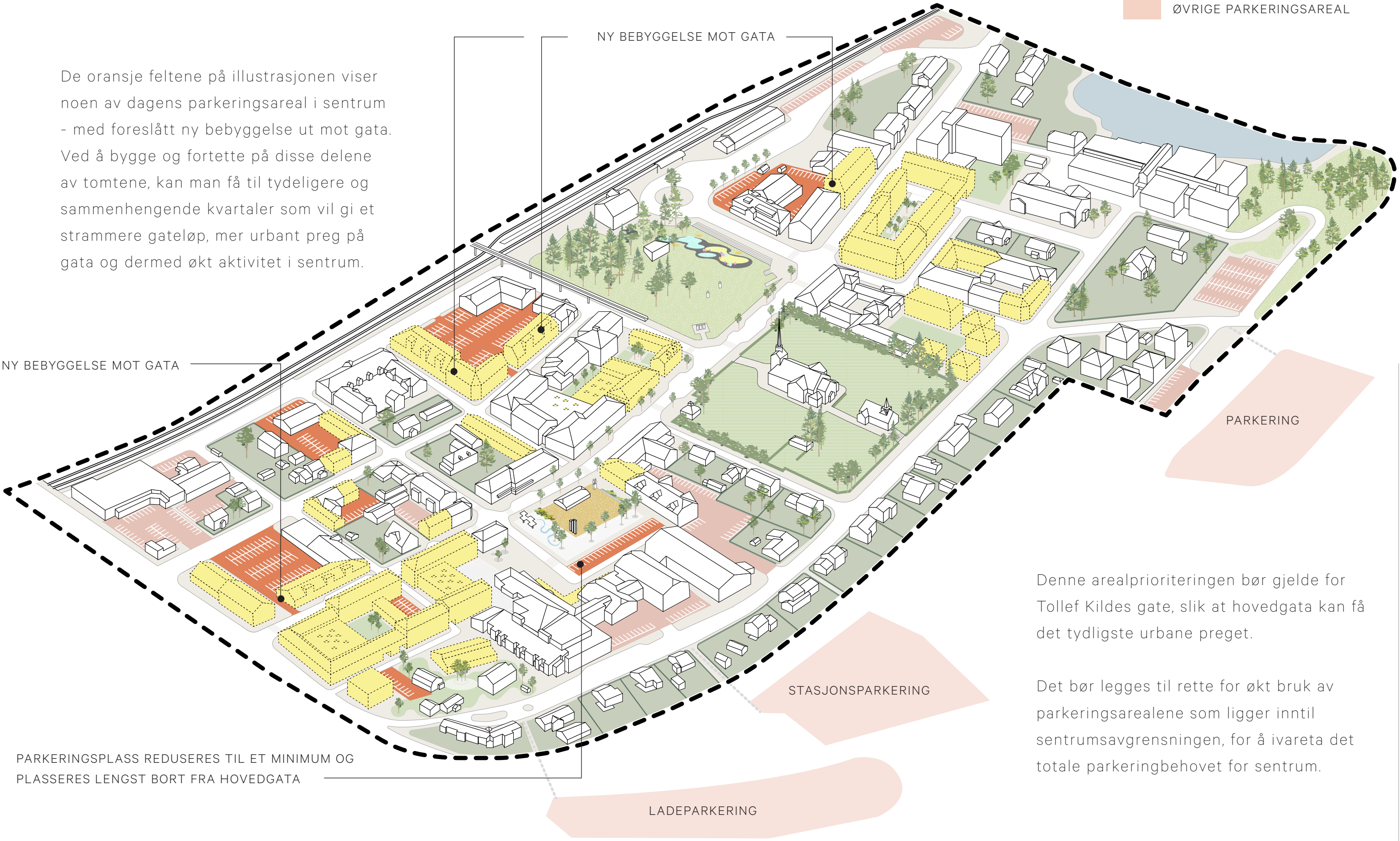
De mørke feltene på illustrasjonen ved siden av viser hvilke p-plasser inntil hovedgaten som bør vurderes endret eller flyttet.

- PARKERINGAREALER SOM BØR FLYTTES UNNA GATELIV .
- ØVRIGE PARKERINGSAREAL

PARKERING

De oransje feltene på illustrasjonen viser noen av dagens parkeringsareal i sentrum - med foreslått ny bebyggelse ut mot gata. Ved å bygge og fortette på disse delene av tomtene, kan man få til tydeligere og sammenhengende kvartaler som vil gi et strammere gateløp, mer urbant preg på gata og dermed økt aktivitet i sentrum.

Denne arealprioriteringen bør gjelde for Tollef Kildes gate, slik at hovedgata kan få det tydeligste urbane preget.

Det bør legges til rette for økt bruk av parkeringsarealene som ligger inntil sentrumsavgrensningen, for å ivareta det totale parkeringbehovet for sentrum.

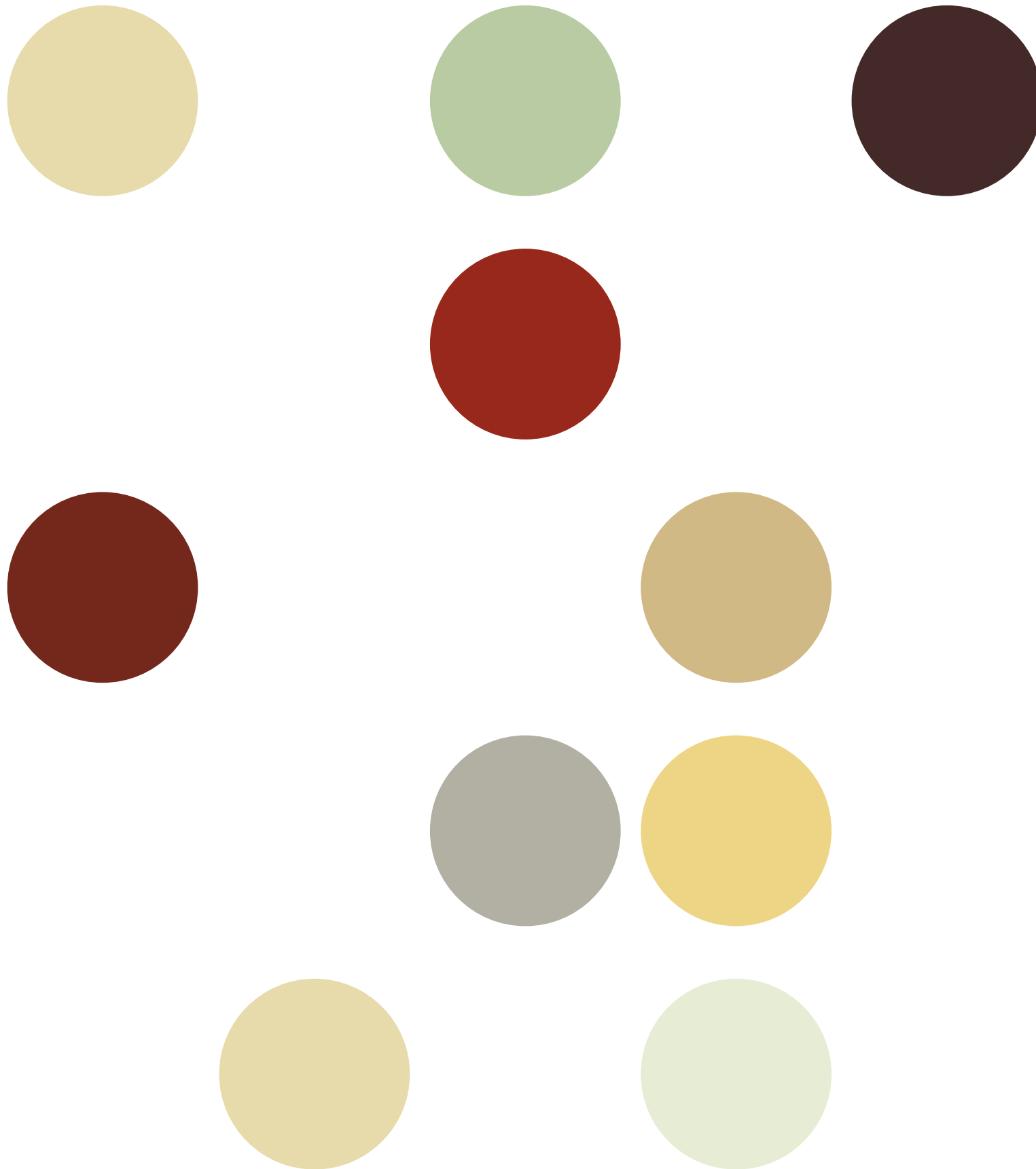
ESTETISK VEILEDER

God og bevisst bruk av farger og materialer er viktig for å skape hyggelige fysiske miljøer rundt oss. Farger er med på å tydeliggjøre identitet, både for det enkelte bygg, men også for en gate, et strøk eller et helt sentrum. Besvisst fargesetting, som både tar hensyn til historien og nåtiden, vil kunne støtte oppunder følelsen av tilhørighet.

Bruker vi farger på en god og gjennomtenkt måte, så vil vi bidra til å øke kvaliteten i gater og byrom. Farger skaper atmosfære, miljø, glede og trivsel. God fargebruk kan skape orden, gjenkjennelighet og attraktivitet slik at vi ønsker å bruke byrommene.

Variasjon er viktig for å få et mangfoldig og levende tettsted. Variasjon eller differensiering er også viktig for god universell utforming av omgivelsene våre. Tydelig bruk av farger, kontraster og belysning vil gjøre det lettere å navigere i byrommene for alle, men spesielt for de med nedsatt orienteringsevne. Farger bidrar til veifinning og til å gjøre omgivelsene gjenkjennbare.

De siste års trender med å velge farger innenfor gråtoneskalaen eller beigevariasjonerr, bidrar lite til stedsidentiteten og gjør gatene lite nyanserte og forenklete.

Estetisk veileder

FARGER PÅ RENA

Til høyre ser vi noen av fargenyansene som benyttes i sentrum i dag. Kanskje er det dette som er Renas fargekarakter? Dette er en fargepalett som er ganske tett knyttet opp mot de mest karakteristiske byggematerialene og fargene fra det siste århundret. Slike paletter oppstår oftest organisk over tid, og sier også noe om at en heller ikke fremover skal ha spesifikke fasitsvar på hva som bør velges. Å velge nye farger utifra de historiske fargene, kan være riktig for å beholde tettstedets karakter, men det kan også være nødvendig å velge nye kontrastfarger også for å fremheve de opprinnelige fargene og gi gode fargeharmonier.

Vi har stor variasjon i årstider her til lands, og dermed også skiftninger i når lyset er varmt eller kaldt. En farge fremstår ganske annerledes i varmt sommerlys, versus det kalde lyset på vinteren. Velg farger med omhu med tanke på årstidene. For eksempel er det vi kaller norske tradisjonsfarger, farger som står seg godt i den kalde årstiden og kan passe godt inn på Rena.

Det kan være aktuelt å utarbeide en spesikk fargeplan for Rena sentrum. Da er det viktig at man gjennomgår en prosess med mange nok aktører, slik at flest mulig for et godt eierskap til planen. God forankring er nødvendig for at den skal tas i bruk.

MATERIALBRUK PÅ RENA

Det har tradisjonelt vært utstrakt bruk av tre og stein i byggeriet i Østerdalen og på Rena. I sentrum av Rena er det tre, tegl og pusset mur som er hovedmaterialene.

Åmot kommune er en av landets største skogskommuner, med skog som dekker 75% av arealet. Med denne rike tilgangen til tømmer, bør tre stå som det mest naturlige og viktigste materialet å benytte seg av for nytt byggeri på Rena. Det vil bidra til å styrke identiteten som skogskommune, bidra inn i den lokale skogsdriften og legge til rette for bærekraftig og kortreist materialbruk.

Utbyggingen av Rena leir, med hovedsaklig malmfuru som hovedmateriale, er en meget vellykket moderne utbygging. Leiren, sammen med den gamle trearkitekturen tettstedet har, bør være inspirasjon for andre prosjekter i Rena

Ved rehabilitering eller ombygginger, bør det alltid vurderes størst mulig grad av gjenbruk av eksisterende materialer. Å rehabilitere bygg har bare halvparten så store klimagassutslipp som å rive og bygge nytt. I tillegg gir gjenbrukte materialer en annen visuell kvalitet enn nyere materialer, med sin patina og historie.

FARGER OG MATERIALBRUK PÅ RENA

**Forslag til bestemmelser
for farge- og materialbruk i Rena sentrum:**

FARGER

- Fargevalg for den enkelte bygning skal tilpasses omgivelsene. Det kan gjerne være en god variasjon i fargene innenfor et gateløp, men fargene bør stå godt til hverandre som helhet. Dette skal redegjøres for i byggesøknaden.
- Fargene i Rena sentrum skal ha en dempet karakter og gjerne innenfor paletten med tradisjonsfarger.
- Fargesetting i den kalde gråtoneskalaen bør unngås.
- Ved rehabilitering av eldre bygninger, bør man undersøke hva som var opprinnelig farger og vurdere å tilbakeføre dette dersom det vil passe inn i omgivelsene.

- Større prosjekter (boliger eller en blanding av boliger med andre funksjoner) bør utarbeide en overordnet fargeplan som sikrer variasjon og identitet. Farger skal være en del av det arkitektoniske uttrykket og tilpasses omgivelsen materialitet og bebyggelsesform.

MATERIALER

- Nye prosjekter skal ha varig og robust materialitet, som sikrer lang levetid på bygningsmassen og bidrar til at området fremstår kvalitetsmessig godt.
- Fasade på et bygg bør helst bestå av få materialer, for å fremstå sammenhengende og være et ryddig element i sine omgivelser. For å likevel oppnå god variasjon i uttrykket, er det viktig å ta med god detaljering som eksempelvis vindus- og dørromramninger, kantbånd, mønstre og relieffer.

- Materialvalg for den enkelte bygning skal tilpasses omgivelsene. Det kan gjerne være en god variasjon i materialer innenfor et gateløp, men de bør stå godt til hverandre som helhet.
- Det bør primært velges materialer som tre, tegl eller puss. Det oppfordres sterkt til å benytte seg av tre som materiale i størst mulig grad.
- Ved rehabilitering eller ombygginger, bør det alltid vurderes størst mulig grad av gjenbruk av eksisterende materialer.

SKILTING

For å få til et hyggelig og attraktivt visuelt miljø i sentrum, vil det også være viktig å få til et godt forhold mellom arkitekturen og gatemiljøet og nødvendig skilting og reklame. Butikker, kafeer og annen næring bidrar til liv i gatene. og det er viktig at man har anledning til å gjøre seg synlig for kunder og besøkende. Med en tydelig strategi for skiltingen, kan man unngå at skilt og reklame vil stjele oppmerksomheten og komme i veien for opplevelsen av det totale sentrumsmiljøet.

En kan differensiere noe på ulike deler av sentrum, og det bør vurderes om Tollef Kildes gate kan få særskilte bestemmelser for skilting, som kan bidra til å løfte gatemiljøet noe ekstra og understreke at dette er sentrums hovedgate.

Det må være en overordnet strategi at all skilting og reklame skal tilfredstille estetiske hensyn og ikke være sjenerende for sine omgivelser. Reklame skal ikke få være det dominerende i gatebildet i Rena sentrum.

Det anbefales at det utarbeides egne juridisk bindende skiltbestemmelser i neste versjon av kommuneplanen. Forslag til bestemmelser på neste side. Bestemmelsene kan i en overgangsfase benyttes som veiledende hjelp til saksbehandler for søknader om skilting.

SKILTING I DAG

FORSLAG TIL NY OG RYDDIGERE SKILTING MED BOKSTAVSKILT UTEN BAKGRUNNN

SKILTING

**Forslag til bestemmelser
for skilt og reklame i Rena sentrum:**

- Skilt og reklame skal primært være en integrert del av arkitekturen og være underordnet og tilpasset den enkelte bygnings fasadeutforming, materiale og farger.
- Virksomhetsskilt bør plasseres mellom 1. og 2. etasje eller på 1. etasje som fasadeskilt og/eller uthengtskilt.
- Virksomheter i 2. etasje og oppover skal informere om egen virksomhet gjennom felles skilttavler ved oppgang. Transparente løsninger med folie på vindu kan tillates
- Skilt på møner, gesimser og takflater bør som hovedregel unngås, og kreves særskilt tillatelse
- Dersom det er flere virksomheter i samme bygning, bør skiltingen så langt det er praktisk mulig samles i en felles skiltanordning med ensartet bakgrunn og lik skiftstørrelse.
- Dominerende skilt og reklame tillates ikke, og den skal ikke være eller virke sammenhengende over hele eller store deler av fasaden.
- Det foretrekkes frittstående bokstaver og symboler. Dersom det av grafiske hensyn må brukes bakgrunn, skal denne være minst mulig.
- Flyttbare skilt (gatebukker) på fortau, plasser etc, skal plasseres ryddig og ikke være til hinder for forbipasserende.
- Plassering og utforming av skilt og reklame er søknadspliktig.

Eksempel: **WAHLSENTERET**

Med mange butikker samlet i en bygning, kan skiltingen fort bli uryddig og dominerende, dersom det ikke er fokus på et helhetlig uttrykk. Ved å benytte seg av bokstavskilt uten bakgrunn, gjerne med butikkens logo, men alle i fargen sort - vil en kunne få et strammere, ryddigere og mer harmonisk uttrykk.

Butikkskiltene bør samles på front av byggets baldakin, i stedet for å bygge en egen (dominerende) kasse over baldakinen. Wahlsenterets egen logo bør fremheves og kan som eneste skilt plasseres oppå baldakinen.

Dagens skilting:

LITTERATURHENVISNING

Kommuneplan for Åmot kommune:

Kommuneplanens arealdel 2016-2030

Kommuneplanens samfunnsdel - Åmot 2030

Kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljø

Visuelt miljø på Rena - Veileder

Åmot kommune/ Arkitektbua 1998

Vandring på Rena

Fortidsminneforeningen 1995

Kulturhistorisk analyse av Rena sentrum

Arkitektene Brand & Helland 1991

Tollef Kildes - samfunnsbyggeren

Ved Åmøtet 2003

Rena sentrums framtid

Hovedoppgave Britt Søgaard 1990

Rom for kvalitet - Nasjonal arkitekturastrategi

Kommunal- og distrikstdepartementet 2025

Riksantikvarens strategi og faglige anbefalinger

for by- og stedsutvikling 2021

Veileder for bymessig utforming

PBE - Oslo kommune 2019

Veileder for fargebruk i byområder

Oslo kommune

Stedsanalyse Hamar

Gehl 2020

Skiltveileder Røros

2023

Skiltveileder Ålesund

Ålesund kommune 2019

Formingsveileder Jessheim sentrum

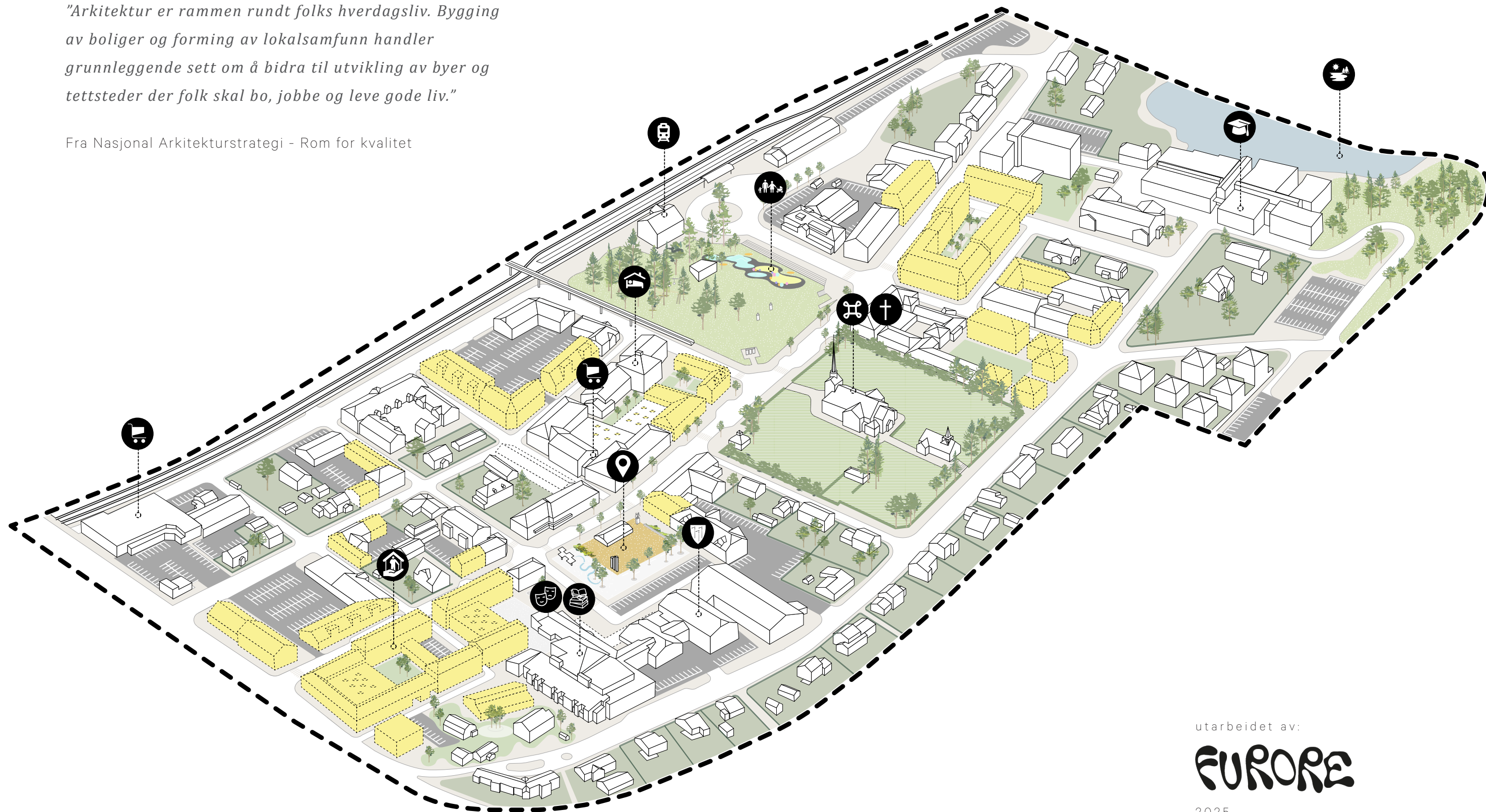
Ullesaker kommune/GPA 2022

Estetisk veileder Askim by

Askim kommune - Byarkitekten 2019

"Arkitektur er rammen rundt folks hverdagsliv. Bygging av boliger og forming av lokalsamfunn handler grunnleggende sett om å bidra til utvikling av byer og tettsteder der folk skal bo, jobbe og leve gode liv."

Fra Nasjonal Arkitekturstrategi - Rom for kvalitet

utarbeidet av:

EURORE

2025